

REFERAT Natur- og Miljøudvalget 2018-2021 d. 06-04-2021

Mødedato Tirsdag d. 06. april 2021 kl. 00:00

Mødested Mødelokale 1, Vibegård, Vibegårdsvej 2, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Pejlemærker for etablering af nye lokale affaldsopsamlingsstationer – navngivet ”Miljø’er”.....	5
Orientering om arbejdet med udmøntning af visionerne i ”Bornholm viser vej - uden affald 2032” v	9
Endelig vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020.....	12
Første udkast til naturpolitikken til behandling.....	17
Konkurrence om at blive Danmarks Vildeste Kommune.....	20
Indsats på forurenede grunde i 2021 og kommende år - orientering efter høringsperiode.....	25
Afværgeforanstaltninger ved jordforurening, Sandemandsvej 5.....	28
Ansøgning om dispensation fra retningslinjerne for Gudhjem og Nørresand Havne, Fangst i Gudhje	32
Dispensation i forhold til erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem.....	35
Svaneke Torveregulativ - Opsætning af pølsevogn.....	38
Anlægsbevilling til udvikling af Søndre Løkker i Rønne Syd.....	41
Vinterregulativ - Snerydning.....	47
Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet.....	52
Stop for salg af klippekort i busserne.....	57
Anlægsbevilling til etablering af nye offentlige toiletter.....	60
Leveringsaftale mellem Klemensker Vandværk og Bornholms Andelsmejeri.....	64
Kommissorium for opdatering af klimatilpasningsplan.....	67
Skal kommunale skove indgå i en kommende naturnationalpark på Bornholm?.....	72
Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2019.....	76
Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2020.....	79
Anlægsregnskab for ombygning af (Signalhuset) bygning 9 på Østre Skole samt etablering af tilhør	82
Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri.....	86
Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærskolen - byggeri.....	90
Anlægsregnskab for renovering af broer og bygværker 2019.....	93
Anlægsregnskaber for projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19.....	96
Medfinansiering af kommunale cykelprojekter i 2021.....	102
Budgetoverførsler fra 2020 til 2021.....	106
Status på arbejdet med Folkesundhedsstrategien.....	111
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	115
Gensidig orientering.....	117
Lukket.....	119
Lukket.....	120
Lukket.....	121
Lukket.....	122

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0102

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	1	

Fraværende

Niclas Fick forlod mødet kl. 22.00 efter behandling af punkt 103 - lukket punkt.

Bemærkninger til dagsordenen

Jens Hjul-Nielsen deltager under behandling af punkt 2 *Pejlemærker for etablering af nye lokale affaldsopsamlingsstationer - navngivet "MiljøØ'er"*, punkt 3 *Orientering om arbejdet med udmøntning af visionerne i "Bornholm viser vej - uden affald 2032" via projekter* og punkt 101 *lukket punkt*.

Søren Møller Christensen og Anka Nordvig Sonne deltager under behandling af punkt 4 *Endelig vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020*.

Punkt 101 - lukket punkt. Behandles efter punkt 2.

Punkt 2: Pejlemærker for etablering af nye lokale affaldsopsamlingsstationer – navngivet ”Miljø’er”

Åbent punkt

2 Pejlemærker for etablering af nye lokale affaldsopsamlingsstationer – navngivet "Miljø'er"

07.00.01A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	2	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

BOFA præsenterer en oversigt over pejlemærkerne for etablering af Miljø'er på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Pejlemærkerne godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med at Bornholm overgår til den nye affaldsordning ved årsskiftet 2021/2022, vil der være en del husstande i de ældre bydele som fysisk ikke har plads til alle de nye affaldsbeholdere. Derudover vil der i sommerhusområderne også være udfordringer blandt andet på grund af vejenes beskaffenhed. For at borgere, virksomheder og sommerhusgæster i de udfordrede områder også skal kunne sortere deres affald, vil BOFA etablere et antal centrale opsamlingssteder kaldet Miljø'er i byerne og i sommerlandet.

Ved alle Miljø'er vil det være muligt at sortere sit affald i 11 fraktioner; restaffald, madaffald (KOD), plast, papir, pap, glasflasker og glasemballage, batterier, småt elektroniskrot, komposit, tekstil og metal, mens farligt affald vil blive indsamlet særskilt.

Miljø'erne vil blive etableret, hvor det er nødvendigt. Nødvendigheden er primært betinget af øens geografi og de ældre bydeles udformning, arbejdsmiljø for renovationsarbejdere samt vejenes beskaffenhed ude i sommerlandet.

En Miljø' skal forstås som en samling af affaldsbeholdere, der er tilstrækkelig store og tilstrækkelig mange til at flere husstande kan benytte dem og her sortere alt deres affald. Borgere, sommerhusejere, turister og de virksomheder, der lovligt kan benytte ordningen, vil få tidlig og tydelig information om, hvor og hvordan de benytter en Miljø'.

Langt hovedparten af husstandene på Bornholm vil stadig få husstandsindsamlet deres affald når de nye ordninger træder i kraft i 2022.

Det forventes at der skal etableres mellem 55 og 70 Miljø'er i sommerhusområderne, samt et mindre antal Miljø'er i hver by. Efter kontraktindgåelse i maj 2021 kan der laves en tidsplan for etablering af Miljø'er i sommerhusområder, samt en nærmere plan for hvor og hvor mange

Miljø'er der skal placeres i hver af byerne Svaneke, Allinge, Sandvig, Hasle, Rønne, Nexø og Gudhjem.

Forslag til de konkrete placeringer af Miljø'er i byområder forelægges til politisk godkendelse efter drøftelser med borgerforeninger og andre relevante aktører.

BOFA har efter dialog med myndighedsområderne på det tekniske område udarbejdet nedenstående forslag til pejlemærker til det videre arbejde med placering af Miljø'er på Bornholm. De konkrete løsninger kan afvige fra disse pejlemærker, såfremt mulighederne ikke tillader andet.

Der gælder følgende for alle Miljø'er:

- Det tilstræbes som økonomisk princip at den totaløkonomiske omkostning for BOFA for Miljø'er ikke må være dyrere end husstandsindsamling.
- Placering af Miljø'er sker i tæt samarbejde med de relevante myndigheder og aktører herunder grundejerforeninger, borgerforeninger, virksomheder, sommerhusbranchen, DN Bornholm, Bornholms Museum, renovatøren, m.fl.

Pejlemærker for etablering af Miljø'er i byområder og ved sommerhuse:

Generelle pejlemærker:

- Det tilstræbes, at adgang til Miljø'er sker via elektronisk låsesystem.
- Hvor det er muligt og hvor der er hjemmel etableres der kameraovervågning ved Miljø'erne.

Byer:

- Der skal tages hensyn til at sikre at alle borgere har kortest mulig afstand til en Miljø' og maksimalt 300 m.
- Det tilstræbes at placere Miljø'er ud fra borgernes bevægemønstre mv.
- Det tilstræbes at de ældre bevaringsværdige miljøer ikke skæmmes af systemer til affaldsindsamling.
- Miljø'er vil som udgangspunkt blive placeret på offentligt areal og det vil formentlig i mange tilfælde betyde at Miljø'er vil blive placeret hvor der i dag er parkeringspladser.

Sommerhusområder:

- I sommerhusområder vil al affaldsindsamling ske via Miljø'er.
- I sommerhusområder tilstræbes det at Miljø'er vil blive placeret ved indkørselsveje til de enkelte sommerhusområder.
- Eksisterende miljøstationer vil i videst muligt omfang blive omdannet til Miljø'er.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser er indeholdt i "Udlisitering af afhentning af affald fra husstande i forbindelse med nye affaldsordninger fra 2022". Der bliver således ingen særskilt ekstraudgift for borgere der er dækket af Miljø'erne, herudover.

Dette vil blive indarbejdet i takstbladet for 2022, der vedtages af kommunalbestyrelsen som en del af budgettet.

I december 2018 estimerede BOFA (som det fremgår af referatet fra KB møde 20. december 2018) at en udvidelse af eksisterende ordninger med 3 til 4 fraktioner ville medføre en øget udgift på ca. 450 kr. pr husstand pr år. De nye lovpligtige ordninger, der nu præsenteres, indebærer yderligere 3 fraktioner. På den baggrund forventer BOFA en takststigning på omkring 800 kr. pr husstand pr år. Tallet er dog behæftet med en del usikkerhed da priser for behandling og eventuelt omlastning af visse fraktioner endnu er ukendt. Ligeledes er finansieringsmodeller endnu ikke afgjort. Endelig er der uafklarede momsspørgsmål i forbindelse med en sag mod SKAT anlagt af en række kommuner i hovedstadsområdet.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Orientering om arbejdet med udmøntning af visionerne i ”Bornholm viser vej - uden affald 2032” via projekter

Bilag

BOFA_mini-publikation_DK_A4_160119

Projektansøgningsoversigt

Åbent punkt

3 Orientering om arbejdet med udmøntning af visionerne i "Bornholm viser vej - uden affald 2032" via projekter

07.00.01A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	3	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Bofa orienterer om arbejdet med at søge ekstern finansiering til diverse projektaktiviteter for at understøtte visionerne i "Bornholm viser vej - uden affald 2032".

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Orienteringen tages til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 20. december 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen visionen "Bornholm viser vej - uden Affald 2032". Referat kan læses via [dette link](#).

Visionen indebærer at alt affald på Bornholm senest i 2032 genbruges eller genanvendes. Det fremgik af såvel sagsfremstilling som af vision "Bornholm viser vej - uden affald 2032" (s. 9) at BOFA vil søge at dække finansiering til visionen ved interne omprioriteringer og ekstern finansiering.

Det har hidtil være succesfuldt og blandt andet medført tilskud på ca. kr. 900.000 til Cleantech TIPP-projektet (udbud), kr. 2.500.000 til Wasteman projektet (affaldssortering og borgerinddragelse) og på ca. kr. 185.000 til Future projektet (direkte genbrug).

Som det fremgår af ovenstående eksempler og vedlagte bilag, kan projekterne være mangeartede, men de har alle det til fælles, at de understøtter arbejdet med at nå det overordnede mål med visionen. En del af projektarbejdet omfatter kerneopgaver, der skulle have være udført under alle omstændigheder (f.eks. forberedelse af udbud og nye sorteringsordninger) mens andre aktiviteter har medvirket til at skabe yderligere viden og erfaring, der understøtter arbejdet mod Vision 2032 og været instrumentel i at tiltrække internationale samarbejdspartnere som f.eks Nestlé.

I 2020 fik BOFA kr. 530.737 i samlet projektilskud og bidrog selv med medfinansiering for kr. 135.698 svarende til 5 kr. pr husholdning pr år.

BOFAs aktive medvirken til at forme og udføre projekter giver både nationalt og internationalt netværk og adgang til specialiseret viden og teknologi som er nødvendig for at nå visionen.

Arbejdet med at søge ekstern finansiering er karakteriseret af

- Korte deadlines, der gør det vigtigt at kunne handle hurtigt og fleksibelt.
- Mange internationale samarbejdspartnere.
- I gennemsnit opnås tilskud i 10 procent af tilfældene.
- Der kan ofte opnås tilskud til ansøgningskrivning.
- Typisk besvares en ansøgning indenfor fem til ni måneder.

En detaljeret oversigt over aktuelle projektansøgninger er vedlagt i bilag. Projekterne målretter sig mod de relevante forskellige støtteordninger der findes både internationalt og nationalt. I oversigten er projekterne oplyst under de støtteordninger hvor de søgt. Der er ligeledes anført en kort beskrivelse af projektets indhold, BOFAs rolle i projektet samt finansieringsandelen. Når projektet er 100% finansieret, dækkes alle udgifter i projektet og BOFA har ingen egenfinansiering.

I de tilfælde, hvor der er krav om medfinansiering imødekommes dette med løntimer fra BOFAs eksisterende budgetter.

Affaldsområdet har de seneste 15 år udviklet sig eksplosivt og stiller større og større krav til udsortering, renhedsgrader, genanvendelsesprocenter, dokumentation og organisering.

BOFA har en ganske lille stab på ca. 3 årsværk til at forestå arbejdet med en række bundne opgaver, som f.eks. affaldsplanlægning, udbud, politikerbetjening, lovovervågning og - efterlevelse, vidensgenerering, samt nye krav som følge af Regeringens Ressourcestrategi.

Med ekstern finansiering og ved at indgå i netværk er der mulighed for at sikre de nødvendige ressourcer samt adgang til viden og kompetencer til at løse opgaverne og sikre fremdrift i processen for at leve op til visionen i "Bornholm viser vej – uden affald 2032".

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Endelig vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020

Bilag

Bilag1_Hoeringsnotat_KP2020

Bilag2_samlede_hoeringssvar_KP2020_red

Bilag 3 Udkast_sammenfattende redeg

Bilag 4 Vurdering af miljørapport

Bilag 5 Forslag KP2020

Bilag 6 Bybeskrivelser forslag KP2020

Åbent punkt

4 Endelig vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020

01.02.03P15-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	4	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Forslag til Bornholms Kommuneplan 2020 har været i høring. Der er indkommet 35 høringssvar, og der er indgået aftaler med de nationale myndigheder om ændringer. Kommunalbestyrelsen skal behandle høringssvarene og beslutte den endelige vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020, herunder at sende de største ændringer i en fornyet høring.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Bornholms Kommuneplan 2020 vedtages.
- de dele af forslaget som ændres væsentligt sendes i en fornyet otte ugers høring jf. sagsfremstillingen.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstillingen anbefales. Niclas Fick kan ikke medvirke, idet han afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

Indledning

Forslag til Bornholms Kommuneplan 2020 var i høring fra den 6. november 2020 til den 4. januar 2021. Der indkom i perioden 35 høringssvar, herunder bemærkninger fra de nationale myndigheder. Høringssvarene kan læses i Bilag 2. Bilag 1 er et høringsnotat, hvor høringssvarene er resumeret og besvaret administrativt. Af administrationens bemærkninger fremgår det, hvilke ændringer der foreslås i medfør af det enkelte høringssvar. Nogle af ændringerne er så omfattende, at det vurderes at være nødvendigt at sende dem i en fornyet høring.

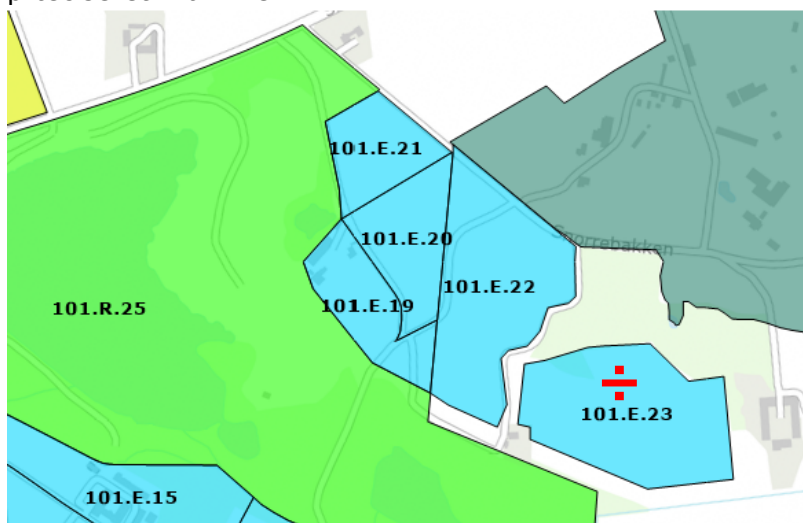
Forslaget til Bornholms Kommuneplan 2020 ligger i bilag 5 sådan som det blev fremlagt i høringsperioden. Bybeskrivelserne læses i bilag 6.

Overordnede emner i høringssvarene

Nye erhvervsudlæg i Rønne: NCC, DI Dansk Byggeri Bornholm og en privat lodsejer i området er ikke tilfredse med arealudlæggene til et fremtidigt erhvervsområde ved Snorrebakken. I en efterfølgende dialog med DI Dansk Byggeri Bornholm blev det tydeligt, at deres hoved anke i høj grad er, at udlægget ikke er stort nok. Administrationen fastholder derfor, at de udpegede områder er de planmæssigt bedst egnede arealer med tunge miljøkonsekvenser som støj, støv

mm. Administrationen har herudover aftalt med DI Dansk Byggeri Bornholm at indlede et dialogforløb i forhold til fremtidige arealudlæg, hvor der også ses på muligheder for erhvervstyper, som ikke støjer, støver, lugter eller udleder grundvandstruende stoffer, der kan have andre behov og som også bedre kan lokaliseres i nærheden af boliger. Endelig er det muligt at lave nye udlæg, når der viser sig et behov og en konkret erhvervstype med et kommuneplantillæg.

Administrationen indstiller, at rammeområde 101.E.23 udtages, men at de øvrige fastholdes. 101.E.23 er udlagt som en etape 2 efter 101.E.22, der ligger i ret stor afstand til en hovedvej. Området tages ud som en delvis imødekommelse af indsigelserne fra NCC og ejeren af landejendommen. 101.E.21 er tillige udlagt som etape 2 efter 101.E.20. Det vil være hensigtsmæssigt, at rammen kan tages i brug samtidig med 101.E.20, hvilket vil blive præciseret i rammen.

101.E.23 udtages af kommuneplanen, mens de øvrige nye erhvervsudlæg kan udvikles enten i etaper eller som et samlet erhvervsområde.

Nationale myndigheder: Som konsekvens af de nationale interesser i kommuneplanlægningen har flere nationale myndigheder interesseret sig for forslaget til Bornholms Kommuneplan 2020. En omfattende dialog med de nationale myndigheder har ført til en række ændringer, som forudsættes indarbejdet i forbindelse med den endelige vedtagelse. Erhvervsstyrelsen (nu Bolig- og Planstyrelsen) har koordineret de øvrige nationale myndigheders input og krav. Der er indgået aftaler med Erhvervsstyrelsen, Kystdirektoratet, Miljøstyrelsen og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Aftalerne og de ændringer de medfører i Bornholms Kommuneplan 2020 kan ses i Bilag 2 som høringssvar nr. 34. Der har også været dialog med Landbrugsstyrelsen, som påpeger, at der mangler en udpegning af arealer til store husdyrbrug i kommuneplanen. Det er aftalt, at Bornholms Regionskommune udarbejder et kommuneplantillæg om emnet i 2021.

Natur og Grønt Danmarkskort: Syv høringssvar handler om naturen og Grønt Danmarkskort. Høringssvarene udtrykker et ønske om mere natur og en bedre beskyttelse af naturen. Der er stillet forslag om flere konkrete steder, som ønskes udpeget. Administrationen har været meget grundig i sit arbejde med udpegningerne til Grønt Danmarkskort og arbejdet loyalt efter det lokale naturråds anbefalinger. De konkrete arealer, som er foreslået i høringssvarene er gennemgået og vurderet. Administrationen anbefaler at der ikke udpeges yderligere arealer til potentiel natur, idet de foreslåede arealer ikke har det samme oplagte potentiale for naturgenopretning som de udpegede arealer.

Omfartsvej i Nexø: Otte høringssvar vedrører omfartsvej i Nexø. Arealreservationen til en omfartsvej i Nexø er videreført fra kommuneplan 2013 og er dermed ikke udtryk for, at der er

konkrete planer om at anlægge den. Arealreservationen skal ses som en fremtidig sikring af muligheden for at anlægge den, hvis behovet opstår, derfor anbefaler administrationen at reservationen opretholdes.

Lokalt engagement: Vi har hørt fra flg. byforeninger, som har kommentarer og bemærkninger til planerne og beskrivelserne af deres geografiske interesseområde:

- Sorthat-Muleby Borgerforening
- Listed Borgerforening
- Byforeningen Svaneke's Venner
- Gudhjem By- og Museumsforening
- Allinge-Sandvig Byforening
- Ypnasted

Ændringsforslagene vil blive indarbejdet så vidt muligt. Se detaljer herom i Bilag 1 - Høringsnotat.

Endelig vedtagelse af Bornholms Kommuneplan 2020

Administrationen anbefaler at Bornholms Kommuneplan 2020 og Bybeskrivelserne vedtages endeligt med de tilretninger, som fremgår af høringsnotatet (Bilag 1) med nedenstående undtagelser.

Fornyset høring

Følgende dele af kommuneplan 2020 sendes i fornyet høring som forslag i otte uger, jf. høringsnotatet:

- Temaet om landskab med nye udpegninger og tilrettede retningslinjer, jf. aftale med Miljøstyrelsen
- Temaet om Forsvaret, hjemmevernet og beredskabsstyrelsen med nye/tilrettede støjkonsekvenszoner, jf. aftale med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Følgende kommuneplanrammer:
 - Udtagelsen af rammeområde 101.E.23 (etape 2 af det nye erhvervsområde) som delvis imødekomme af kritikken af erhvervsudlæggene fra naboerne. Der vil være en fortsat opmærksomhed på behovet for erhvervsudlæg til forskellige typer af erhverv ved Rønne. Der kan foretages udlæg af erhvervsarealer med kommuneplantillæg, når det planmæssigt skønnes, at der er et behov.
 - Ændring af 202.R.01 – Campingplads ændres så der ikke kan planlægges for byggeri.
 - Udtagelsen af rammeområde 208.BL.06 – Grynegård 2 og tilbageførsel til rammeområde som i Kommuneplan 2013, jf. aftale med Erhvervsstyrelsen (nu Bolig- og Planstyrelsen)
 - Udtagelse af rammeområde 101.BL.12 - Slottet og tilbageførsel til rammeområde som i Kommuneplan 2013, jf. aftale med Erhvervsstyrelsen (nu Bolig- og Planstyrelsen)
 - Reduktion af rammeområde 000.S.04 – Vestre Sømarsvej (vest), jf. aftale med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Administrationen vurderer, at ændringerne har et omfang, som kalder på en mulighed for at lodsejere og andre kan få viden om ændringerne og give deres mening tilkende.

Miljørapport

Miljørapporten har været udsendt sammen med forslaget til Bornholms Kommuneplan 2020. Der er ikke kommet bemærkninger til miljørapporten. De ændringer, som foretages i forbindelse med vedtagelsen af kommuneplanen, vurderes ikke at påvirke miljørapportens indhold. De dele som udsendes i fornyet høring vurderes heller ikke at give anledning til at ændre i miljørapporten, se bilag 4.

Sammenfattende redegørelse

Den sammenfattende redegørelse tager udgangspunkt i de ændringer, som er foreslået af administrationen, se bilag 3. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter noget andet, vil den sammenfattende redegørelse blive tilrettet.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 5: Første udkast til naturpolitikken til behandling

Bilag

Bilag A til NMU 6-4-2021 - Udkast til Naturpolitikken

Bilag B til NMU 6-4-2021 - Tidsplan for Naturpolitikken

Åbent punkt

5 Første udkast til naturpolitikken til behandling

01.05.00P22-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	5	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har i december 2020 besluttet, at der skal udarbejdes en naturpolitik for Bornholm. Som en del af inddragelsesprocessen er der i januar, februar og marts gennemført møder med en række forskellige aktører for at drøfte indhold, retning og ønsker til naturpolitikken.

Natur- og Miljøudvalget skal nu godkende første udkast til naturpolitikken med henblik på at sende naturpolitikken i høring.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- første udkast til naturpolitikken godkendes og sendes i høring hos Grønt Dialogforums medlemmer, BBS (Bornholmske Borgerforeningers Samvirke) samt Bornholms Erhvervsråd.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i december 2020 besluttet, at der skal udarbejdes en naturpolitik for Bornholm.

Der er i januar og februar gennemført møder med Grønt Dialogforum, Bornholms Erhvervsråd, Bornholmske Borgerforeningers Samvirke, samt afholdt et offentligt online borgermøde. På møde i NMU 2. marts blev en skitse til naturpolitikken drøftet mundtligt. I løbet af marts har administrationen for at sikre størst mulig dialog og inddragelse afholdt ekstra bilaterale møder med Danmarks Naturfredningsforening, Bornholms Landbrug og Fødevarer samt Friluftsrådet.

Projektorganisationens to projektgrupper - "Rigdom og Mangfoldighed" samt "Viden og Oplevelser" – har løbende i processen justeret og kvalificeret skitsen til naturpolitikken på baggrund af administrationens interne input, eksterne input fra bruger- og borgerinddragelsen samt drøftelserne i NMU 2. marts. Det foreløbige resultat af projektorganisationens arbejde med naturpolitikken foreligger nu i første udkast (se bilag A).

I naturpolitikken arbejdes der med 4 visioner, som skal sætte retningen for regionskommunens fremtidige forvaltning af og tilgang til naturen på Bornholm.

Visionerne "Mere plads til naturen" og "Vi handler bæredygtigt" er et balanceret forsøg på at tilgodese hensynet til både beskyttelse og benyttelse og samtidig tydeligt markere, at naturpolitikken har ambitiøse mål om mere natur og øget biodiversitet på Bornholm i de kommende år.

Visionerne "Vi er fælles om naturen" og "Mere viden og formidling" tager udgangspunkt i den interesse og det engagement i forhold til den bornholmske natur, som er bredt tilstede hos bornholmerne. Gennem øget vidensopsamling og -formidling samt forstærket borger- bruger- og lodsejerinddragelse kan der opnås en større fælles forståelse for og stærkere samarbejde om den bornholmske natur. Det vil være en vigtig forudsætning for at opnå succes med naturpolitikken, når den skal udmøntes i strategier og handleplaner.

Natur- og Miljøudvalget skal nu godkende første udkast til naturpolitikken (bilag A), så naturpolitikken herefter kan lægges ud til høring.

Jf. det godkendte kommissorium sendes udkastet til naturpolitik efter Natur og Miljøudvalgets godkendelse i høring hos Grønt Dialogforums medlemmer, BBS (Bornholmske Borgerforeningers Samvirke) samt Bornholms Erhvervsråd og drøftes ligeledes på møde i Grønt Dialogforum i april. Tidsplan for naturpolitikken fremgår af bilag B.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Konkurrence om at blive Danmarks Vildeste Kommune

Bilag

Bilag 1: Invitation_Danmarks VILDESTE kommune

Bilag 2: Formandsbeslutning om deltagelse i konkurrencen Danmarks Vildeste kommune

Åbent punkt

6 Konkurrence om at blive Danmarks Vildeste Kommune

04.01.00A00-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	6	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Miljøministeriet har lanceret en konkurrence om at blive Danmarks Vildeste kommune. Invitation fremgår af bilag 1.

Henvendelsen er en appel og en invitation til at omfavne, hylde og dyrke den vilde natur i kommunen. For at gøre indsatsen synlig for så mange som muligt, kan man tilmelde sig konkurrencen om, at blive Danmarks Vildeste Kommune.

Først og fremmest er tilmeldingen en tilkendegivelse om at kommunen vil gøre en særlig indsats i forhold til vild natur. Det er muligt for kommunen at trække sin tilmelding, hvis der fx ikke er politisk opbakning til indsatsen.

Formanden for Natur- og Miljøudvalget Leif Olsen har den 18. marts 2021 truffet beslutning om, at Bornholms Regionskommunen skal tilkendegive, at vi ønsker at gøre en indsats og deltage i konkurrencen om at blive Danmarks Vildeste Kommune.

Beslutning fremgår af bilag 2.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) Formandens beslutning tages til efterretning.
- b) Udvalget drøfter indledende, hvilke tiltag kommunen skal deltage med i konkurrencen.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

- a) Taget til efterretning.
- b) Drøftet.

Sagsfremstilling

Idet vi har tilkendegivet at kommunen ønsker at deltage i konkurrencen skal vi inden 14. april 2021 komme med oplysning om, hvilke naturtiltag vi forestiller os at arbejde med som en del af indsatsen.

Vi er allerede en kommune der i mange år har arbejdet med at bevare og fremme natur og biodiversitet, så vi er allerede en ret vild kommune med rigtig meget natur, men vi vil gerne gøre det endnu bedre.

Vi kan fx bidrage med nogle af de tiltag vi allerede arbejder med:

1. Udarbejdelse af en Naturpolitik

2. Biodiversitetspuljen og de projekter der knytter sig til den
3. Den Grønne Bølge
4. Genopretning af mere naturlig hydrologi i kommunens skove og mere naturskov
5. Naturpleje af sjældne naturtyper og fortidsminder
6. Bynær natur og fokus på mere naturvenlig drift af kommunale grønne arealer.
7. Det gode fortsatte samarbejde med Naturstyrelsen, Københavns Universitet, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredning, DOF Bornholm, NaturBornholm og private lodsejere m.fl. om at skabe mere og bedre natur.
8. Flere?

Desuden kunne der arbejdes med en mere naturvenlig slåning af grøftkanter og andre vejarealer og mere natur på andre kommunale arealer som idrætsanlæg mm.

1) Kommunen er ved at udarbejde en naturpolitik. Den udarbejdes især med fokus på inddragelse af aktører og interesseorganisationer på Bornholm som Danmarks Naturfredningsforening, Bornholms Landbrug og Fødevarer, Borgerforeninger mv. Ved at deltage i denne konkurrence kan det være med til at kickstarte den del af naturpolitikken der især drejer sig om borgerinddragelse og de retningslinjer, og konkrete resultater der følger med.

2) Biodiversitetspuljen er en pulje af midler, som kommunen har afsat til projekter, som har til formål at skabe forbedringer for natur og biodiversitet. Puljen er åben for ansøgninger fra private lodsejere, samt fonde og lignende, som kan søge om at få udført naturforbedrende projekter. Dette kan fx være åbning af rørlagte vandløb/enge, oprensninger eller etableringer af søer og damme, rydning og/eller hegning af forladte græsningsløkker, m.m. Med biodiversitetspuljen giver man derfor plads tilbage til naturen, ved fx at genskabe forladte eller drænede græsningsløkker og enge, og ved at etablere nye vandhuller og opsætning af dyrehegn til gavn for naturen og biodiversiteten.

De naturområder der etableres eller genetableres med biodiversitetspuljen kan være gode eksempler på, hvordan vi på Bornholm skaber mere og bedre natur. Mange af projekterne viser allerede året efter et væsentligt øget naturindhold. Der er bevilget ekstra midler til denne pulje i 2021.

3) Den Grønne Bølge indgår i Grønt Danmarkskort og bygger på idéen om at skabe et sammenhængende natur- og friluftslandskab fra nord til syd gennem det indre af Bornholm. Området udgøres af de tidligere lysåbne højlyngsområder, som i dag omfatter øens store skov- og plantageområder og et kulturlandskab, bestående af en mosaik af småskove-, naturområder og landbrugsarealer.

I Den Grønne Bølge findes nogle af Bornholms største sammenhængende naturområder, men visse steder er den naturmæssige sammenhæng mangelfuld eller ikke eksisterende. Det gælder områder præget af intensiv landbrugsdrift og skovområder bestående af ren produktionsskov. I disse områder er biodiversiteten lav og leve- og spredningsvilkårene for dyr og planter stærkt forringet.

Selvom udgangspunktet er godt rummer området et stort potentiale for at styrke eksisterende sammenhænge og forbedre forholdene for natur og biodiversitet.

4) Danmarks skovrigeste kommune med ca. 25% af arealet dækket af skov. Ca. 2000 ha. certificeret kommunal skov med 100ha urørt skov indenfor kommunens skove og 125ha udlagt til biodiversitetsformål. Ændring i skovdriften til endnu flere ha. urørt, flere gamle træer, flere udgåede træer og mere efterladt ved i skovbunden. Skoven vil gradvis blive ændret fra nåleskov til flere hektar med løvskov. I de kommende år vil der være fokus på at genskabe den naturlige hydrologi i skovene ved at tildække grøfterne. Nåleskoven i de genskabte våde områder vil gå ud og der vil opstå en ny skov som er tilpasset det vådere miljø.

5) Særligt værdifulde naturtyper

Vandløb og enge:

Kommune arbejder målrettet med forskellige midler mod at genskabe naturlig hydrologi ved at fjerne faunaspærringer i vandløb, opgrave rør for at genskabe åbne overfladenære vandløb som genskaber de våde enge.

Vandhuller:

Ved en målrettet indsats er der gennem de seneste 3 år oprenset 101 vandhuller og gravet 11 nye. Den indsats sikrer en forsat stor bestand af især løvfrøer, men også grønbroget tudse, stor og lille vandsalamander, vandinsekter og den flora der knytter sig til vandhuller. Indsatsen fortsætter over de kommende år.

Overdrev og heder:

Kommunen har gennem mange år tilbudt opsætning af hegn og afgræsning af overdrevsarealer, heder, enge og strandenge for at sikre den meget fine flora der er tilknyttet disse arealer. Gennem årene er der etableret afgræsning på næsten 200 forskellige arealer. Kommunen har ansvar for afgræsningen på 75 arealer omfattende ca. 300 ha. De resterende arealer bliver afgræsset af ejernes egne kreaturer.

Fortidsminder:

Kommunen laver en skånsom pleje på ca. 200 fortidsminder ved at slå vegetationen hvert andet år for at fremme den specielle lysåbne flora der ofte findes på fortidsminderne.

6) Kommunen har mange værdifulde naturområder med klipper, skov eller klitter nær byerne hvor borgerne dagligt går ture og glæder sig over de smukke landskaber de bor tæt på. De kommunale skove, der ligger nær byerne, er plantet i en tid hvor man tørstede efter træer i det åbne og barske landskab. Mange af de plantede træer er ved at være gamle, der er kommet nye til af sig selv og der er krat og buske. Det giver en stor variation. Inde i byerne er der levende fortidsminder. Det er tidligere dyrkede urter og buske der klarer sig selv som vilde planter rundt omkring i byerne efter at dyrkning af dem ophørte for hundredvis af år siden. Det er planterigets "hjemløse". De må klare sig selv langs husmure, stengærder, i vejkanter og i de vilde hjørner i byen. Dem er der plads til mange af på Bornholm.

I de bornholmske parker arbejder kommunen med uklippet græs for at få et større naturindhold

Med driften af de kommunale grønne områder vil kommunen gerne skubbe til dynamikken og lave områder der er mere tørre, mere våde, mere næringsfattige. Kommunen vil gerne lukke naturen endnu mere indenfor. I den forbindelse er det særligt vigtigt at have bornholmerne med. Både fordi det er deres nærrekreative områder og fordi det kan være med til at inspirere bornholmerne til at være mere "vilde" i deres egne haver, så der bliver mere plads til de naturlige og "hjemløse" planter og insekter.

Skoler og institutioner:

Det er en mulighed at skoler og lignende institutioner kan bidrage til at gøre Bornholm til Danmarks vildeste kommune, fx at lade eleverne arbejde med at gøre deres skole til Bornholms vildeste skole med vilde udearealer som en del af undervisningen. Det kan fx indgå i skolernes naturfaglige uge i uge 39 som er under planlægning. Temaet i år bliver "Helt vildt".

Vejarealer:

De kommende år vil kommunen have fokus på hvordan vi behandler vores vejarealer. Det er rigtig mange sammenhængende m² det drejer sig om, så ændrede metoder eller tidspunkter for slåning kan gøre en stor forskel for naturindholdet. Det vil blive undersøgt hvordan man slår eller ikke slår vejarealerne (Rabatter og grøfter) så man opnår det største blomsterflor til glæde for især insekter som har meget trange kår, men også for at understøtte udviklingen af en mere varieret flora.

For selvom kommunen har udarbejdet en plan for slåning af grøftekanterne hvor naturhensyn er indarbejdet kan det gøres så naturindholdet prioriteres højere.

7) Fortsætte eksisterende samarbejder og afsøge muligheder for at indgå i nye partnerskaber og projekter med eksterne aktører om at skabe mere og bedre natur. Det gælder fx samarbejder med Naturstyrelsen, Københavns Universitet, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, DOF Bornholm, NaturBornholm og private lodsejere m.fl.

Økonomiske overvejelser

For naturplejen og biodiversitetspuljens vedkommende har kommunalbestyrelsen øget bevillingerne og der kan allerede udrettes meget med den økonomiske ramme vi arbejder indenfor.

Mange af de øvrige tiltag forventes at kunne ske indenfor eksisterende økonomiske rammer.

Skal der arbejdes mere med nye tiltag indenfor borgerinddragelse, projekter hvor der samarbejdes med landbruget for at øge naturindholdet i det åbne land, information til haveejere o. lign vil det kræve øgede ressourcer (både arbejdstimer og økonomi)

Ændrede måder at pleje f.eks. grønne områder, skove og vejkanter kan muligvis også blive dyrere, alt efter hvilke metoder og processer der vælges. Nogle tiltag kan også vise sig at spare penge. Hvis man f.eks. slår nogle græsarealer hvert andet år i stedet for to gange om året.

Hvis man ønsker mere urørt skov kan det betyde at indtægter fra salg af træ og biobrændsel mindskes og at mængden af træ som ressource på Bornholm bliver mindre.

En grundig formidlingsindsats fx for børn og unge hører også under nytænkning. Projekter ved kyster og til havs tæller også.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 7: Indsats på forurenede grunde i 2021 og kommende år - orientering efter høringsperiode

Bilag

Godkendt_Indsats på forurenede grunde 2021 og kommende år

Liste over prioriterede grunde 2021 og frem

Åbent punkt

7 Indsats på forurenede grunde i 2021 og kommende år - orientering efter høringsperiode

09.08.00A00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	7	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Natur- og Miljøudvalget besluttede den 2. februar 2021, at sende udkast til prioritering af indsatsen på forurenede grunde i fire ugers offentlig høring. Den 11. marts 2021 udløb høringsfristen, og der er ikke indkommet hverken kommentarer eller forslag til ændringer. Prioriteringer fremgår af bilaget.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- den foreslåede prioritering af indsatsen godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ved kommunalreformen i 2007 beholdt Bornholms Regionskommune opgaven med at gennemføre undersøgelser, kortlægning (offentlig registrering af jordforurening), og afværgeforanstaltninger i forbindelse med gamle jordforureninger. I det øvrige Danmark er det regionerne, der forestår dette opgavekompleks. Sagerne omhandler normalt gamle jordforureningsgrunde, hvor der på grund af juridiske forhold ikke kan gives påbud til forurenerne om at undersøge og oprense. Det er typisk sager, hvor forureningen er sket før 2001.

Flerårig oversigt over undersøgelser og oprensninger

I henhold til jordforureningsloven skal Bornholms Regionskommune, som de øvrige regioner, årligt udarbejde en oversigt over den forventede indsats. Oversigten skal i offentlig høring i fire uger, inden Natur- og Miljøudvalget vedtager den endelige indsats.

Natur og Miljø har udarbejdet en oversigt med prioritering af indsatserne med undersøgelser og afværgeforanstaltninger på jordforureningsområdet. Oversigten fremgår af bilaget. I oversigten angives, hvilket år opgaverne forventes afsluttet i Bornholms Regionskommune. Oversigten bygger på Natur og Miljø's skøn over, hvor mange forurenede grunde, der forventes at være, sammenholdt med de ressourcer, der erfaringsmæssigt afsættes til opgaverne på jordforureningsområdet.

Natur- og Miljøudvalget besluttede den 2. februar 2021, at sende udkast til prioritering af indsatsen på forurenede grunde i fire ugers offentlig høring. Den 11. marts 2021 udløb høringsfristen, og der er ikke indkommet hverken kommentarer eller forslag til ændringer.

Det indstilles derfor at prioriteringen godkendes endeligt.

Prioriteringer og dagsordenspunkt fra februar-mødet fremgår af bilaget.

Økonomiske konsekvenser

En tiltrædelse af indstillingerne indebærer ikke i sig selv økonomiske konsekvenser udenfor det vedtagne budget. Ved behov for finansiering af afværgeforanstaltninger vil dette blive beskrevet og ansøgt særskilt.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Afværgeforanstaltninger ved jordforurening, Sandemandsvej 5

Åbent punkt

8 Afværgeforanstaltninger ved jordforurening, Sandemandsvej 5

09.08.00G01-0033

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	8	

Hvem beslutter

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med Natur- og Miljøundersøgelser af forureningsforholdene ved et tøjreri på Sandemandsvej 5 i Rønne, er der konstateret en jordforurening med klorerede opløsningsmidler. Forureningen består af et hotspot, der potentielt set truer et følsomt vandindvindingsområde. Natur og Miljø foreslår, at den forurenede jord fjernes ved opboring og efterfølgende deponeres.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) den forurenede jord ved hotspot på Sandemandsvej 5 i Rønne oprensnes og efterfølgende deponeres.
- b) der gives en tillægsbevilling på 1.300.000 kr. til den ikke-overførbare bevilling 52 Teknik, Natur og Miljø til afværgeforanstaltningen ved Sandemandsvej 5 i Rønne, finansieret af kassebeholdningen.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

I forbindelse med Natur og Miljø arbejde med at kortlægge og undersøge ejendomme, hvor der tilbage i tiden har været aktiviteter, der kan have medført jordforurening, blev Sandemandsvej 5 i Rønne undersøgt i 2015 og 2016.

Undersøgelserne har bestået af etablering af 9 monitoringsboringer til ca. 10 m. under terræn og poreluftsmålinger forskellige steder på virksomhedernes grund. Efterfølgende er der udtaget vandprøver til analyse for klorerede opløsningsmidler.

Der er fundet et hotspot af forurening med klorerede opløsningsmidler, der formentlig stammer fra spild eller udsivning fra kloak. To firmaer på samme grund har udført rensning af tøj i en længere årrække. Det kan ikke afgøres, hvem der er ansvarlig for forureningen.

Den oprindelige plan var, at Natur og Miljø skulle rense grunden op i 2019, men da Natur og Miljø fik en hastesag med behov for oprensning i Allinge, blev oprensningen på Sandemandsvej 5 i Rønne udskudt, som det fremgår af den godkendte prioriteringsdagsorden for 2021. De

afsatte midler til oprensningen af Sandemandsvej 5, Rønne blev i den forbindelse omprioriteret til opgaven i Allinge.

Hvorfor renses vi op?

Den offentlig indsats på arealer med jordforurening prioriteres der, hvor der er forurening eller forureningskilder, der kan have skadelig virkning på

- 1) grundvand,
- 2) overfladevand,
- 3) internationale naturbeskyttelsesområder eller
- 4) mennesker på et areal med bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads.

Erhvervsgrunde oprenses normalt kun for offentlige midler, hvis der er fare for påvirkning af grundvand og/eller overfladevand.

Grunden Sandemandsvej 5 ligger i det grundvandsdannende område til Rønne Vand og Varmes indvindingsboringer til drikkevand. Der er meget vigtigt, at der ikke løbes nogen risiko i forhold til forurening af grundvandet.

Rambøll har gennemført beregninger og opstillet en grundvandsmodel der viser, at hovedstrømmen af grundvandet strømmer i retning mod Rønne by og heldigvis ikke mod vandværkets indvindingsboringer til drikkevand. På baggrund heraf vurderede Natur og Miljø i 2018 at det var forsvarligt at udskyde oprensningen et par år.

Grundvandsstrømmen kan dog variere efter nedbørsforhold mm., og området er meget sårbart, da forureningen med tiden kan sive igennem det beskyttende lerlag eller sprækker i lerlaget. Derfor vurderes oprensningen af Sandemandsvej 5 stadig at være nødvendig og højt prioriteret. Arbejdet med oprensningen igangsættes ikke før denne bevilling godkendes.

Afværgeforanstaltning

Oprensningen vil formentlig blive udført ved opboring af forurenede jord. Opboring med almindeligt sneglebor er lidt dyrere og langsommere end fri udgravning, men er også en forholdsvis kendt og enkel metode. Boringer kan udføres i dimensioner op til 1,60 m. Fordelen ved denne metode er de lodrette og stabile 'udgravningssider', også i sand over grundvandspejlet. Dette er en fordel da forureningen ligger tæt på industribygningen. Boringen kan normalt udføres til 6-8 m dybde, og det vurderes at være tilstrækkeligt i denne sag. Boringerne udføres tæt på hinanden i hele det forurenede område.

Retsgrundlag

Jordforureningsloven §§ 6, 17, 22 og 75

Økonomiske konsekvenser

Den årlige budgetramme til jordforurening er ikke-overførbare og dækker alene undersøgelser og kortlægning, da omfanget og hyppigheden af de enkelte indsatser varierer fra år til år. Derfor er det nødvendigt med en tillægsbevilling ved større indsatser som denne på Sandemandsvej.

Opgaven omfatter opboring, tilbage fyld, anstilling og reetablering af kloak. Dertil kommer deponering af jord. De samlede omkostninger anslås til 1.300.000 kr.

Indsatsen foreslås finansieret med tillægsbevilling på 1.300.000 kr. til den ikke-overførbare bevilling 52 Teknik, Natur og Miljø til afværgeforanstaltningen ved Sandemandsvej 5 i Rønne, finansieret af kassebeholdningen.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Ansøgning om dispensation fra retningslinjerne for Gudhjem og Nørresand Havne, Fangst i Gudhjem

Bilag

Bilag 1 Ansøgning fra Fangst i Gudhjem

Bilag 2 Tegningsmateriale til ansøgning

Bilag 3 Retningslinjer for Gudhjem Havne 2020-23

Åbent punkt

9 Ansøgning om dispensation fra retningslinjerne for Gudhjem og Nørresand Havne, Fangst i Gudhjem

08.00.00G01-0380

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	9	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Virksomheden Fangst i Gudhjem har ansøgt BRK, Havne om grundejerens tilladelse til at arbejde videre med en mindre glastilbygning til deres restaurant på havnen. Administrationen indstiller, at der dispenseres fra havnens retningslinjer i den konkrete sag, således at BRK, Havne kan give grundejerens tilladelse til, at virksomheden arbejder videre med projektet, herunder søger byggetilladelse.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Ansøgningen imødekommes og at der således dispenseres fra retningslinjerne i den konkrete sag.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling godkendt. Leif Olsen og Niclas Fick kan ikke medvirke og ønsker sagen løftet til kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Virksomheden Fangst i Gudhjem, der siden 2020 har drevet restaurant på Gudhjem Havn fra adressen Ejnar Mikkelsensvej 15, har henvendt sig til BRK, Havne for at opnå grundejerens tilladelse til at arbejde videre med en mindre glastilbygning til deres bygning på havnen.

I Retningslinjer for Gudhjem havne står der følgende om nye areal- og bygningsmæssige tiltag på havnen:

Gudhjem Havn har så mange besøgende i højsæsonen, at der ikke iværksættes areal- og bygningsanvendelse, der trækker flere besøgende til havnearealerne, førend der er fundet en bedre model for trafikafvikling og parkering i byen.

Retningslinjerne er dog møntet på anvendelsen af kommunalt ejede arealer og bygninger. Hvis en privatejet virksomhed på havnen vælger at iværksætte tiltag i deres egen bygning eller på deres egen matrikel, som vil tiltrække flere besøgende til havneområdet, giver retningslinjerne ikke kommunen mulighed for at stoppe tiltaget.

I indledningen til retningslinjerne for alle de kommunale havne står der desuden klart, at rammerne for erhvervslivets aktiviteter på havneområderne skal optimeres:

*De kommunale havne på Bornholm skal vedligeholdes og fremtidssikres mod klimarelaterede vejrpåvirkninger. Udviklingspotentialet i miljøet på havnene skal udnyttes til gavn for lokalsamfundene og for øen generelt, og havnemiljøernes mangfoldighed skal styrkes i udviklingen, så havnene danner rammer for forskelligartede aktiviteter som f.eks. fiskeri, foreningsliv, rekreation, turisme og sejlerliv. **Endelig skal rammerne for erhvervslivets aktiviteter på havneområderne optimeres.***

I den konkrete sag er der tale om en tilbygning til en privatejet bygning på havnens matrikel. Tilbygningen vil dog beslaglægge et mindre kommunalt ejet areal, som ikke anvendes af virksomheden i dag. Oplægget fra virksomheden handler om, at bygningen vejræssigt ligger meget udsat, og at man ved at skabe læ for restaurantens gæster kan sikre bedre rammer for virksomhedsdriften. Tilbygningen vil også skabe mulighed for at holde åbent uden for højsæsonen, når vejret er dårligt, hvilket er noget der arbejdes med helt generelt i øens turismestrategi.

BRK, Veje vurderer ikke, at tilbygningen vil have betydning for trafikafviklingen og parkeringsforholdene i Gudhjem.

På baggrund af ovenstående indstiller administrationen, at Natur- og Miljøudvalget imødekommer ansøgningen således at der dispenseres fra retningslinjerne i den konkrete sag, således at BRK, Havne kan give grundejerens tilladelse til, at virksomheden arbejder videre med projektet, herunder søger byggetilladelse.

Sagen bringes op politisk, eftersom Retningslinjer for Gudhjem havne er godkendt af Natur- og Miljøudvalget på møde den 7. april 2020.

Bilag:

1. Ansøgning fra Fangst i Gudhjem
2. Tegningsmateriale til ansøgning
3. Retningslinjer for Gudhjem Havne 2020-23

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 10: Dispensation i forhold til erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem

Bilag

Ansøgning fra Chr Ø

Mailkorrespondance Chr. Ø

Vilkår for erhvervelse af parkeringslicens

FEJL - HØRER IKKE TIL DAGSORDEN

Åbent punkt

10 Dispensation i forhold til erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem

05.09.02G01-0115

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	10	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Kontakt-og Udviklings-Ø-rådet på Christiansø har ønsket at få mulighed for at erhverve 5 parkeringslicenser i Gudhjem til brug for de beboere, som har bil, og som har brug for at parkere denne mens de opholder sig på øen. Formanden for Natur- og Miljøudvalget har haft dialogen med Ø-rådet og ønsker at imødekomme ansøgningen.

Gældende vilkår for erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem byzone betyder, at anmodningen kræver en dispensation fra de gældende vilkår. Hertil har den kommunale administration vurderet, at en dispensation ikke vil belaste parkeringsforholdene i Gudhjem nævneværdigt.

Indstilling og beslutning

Formanden for Natur- og Miljøudvalget indstiller at:

- a) der gives dispensation til udstedelse af maksimalt 5 parkeringslicenser til Chr. Ø's beboere
- b) de 5 parkeringslicenser er underlagt de til enhver tid gældende vilkår for erhvervelse af parkeringslicenser i Gudhjem byzone, dog undtaget kravet om fast adresse i Gudhjem
- c) det er Christians Ø-administrationen der forvalter, hvem der tildeles de 5 parkeringslicenser.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling godkendt. Dispensationen evalueres primo 2023. Niclas Fick kan ikke medvirke, idet en sådan ordning vil lægge beslag på for mange attraktive p-pladser, unødigt.

Det er muligt, at parkere og langtidsparkere mere hensigtsmæssigt med hensyn til øvrige trafikanter andre steder i Gudhjem.

Sagsfremstilling

Kontakt-og Udviklings-Ø-rådet på Christiansø har henvendt sig til Natur- og Miljøudvalget med ønske om at få mulighed for at erhverve 5 parkeringslicenser i Gudhjem til brug for de beboere som har bil, og som har brug for at parkere denne mens de opholder sig på øen. Formanden for udvalget har haft dialogen med Ø-rådet og ønsker at imødekomme ansøgningen, hvorfor det således er formanden der indstiller sagen til beslutning.

Gældende vilkår fra 2016 for erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem byzone giver beboere og erhvervsdrivende med adresse i Gudhjem byzone mulighed for at erhverve en parkeringslicens, der giver ret til at parkere uden tidsbegrænsning på offentlige p-pladser indenfor parkeringslicenzonen i Gudhjem. Hertil skal ansøger være registreret som ejer eller

bruger af det køretøj, der søges licens til. Køretøjet må maksimalt have en totalvægt på 3.500kg.

Jf. vilkårene kan der kun erhverves parkeringslicens for ét køretøj pr. ejer/bruger. Licensen er gyldig til 31. december i udstedelsesåret. Prisen for en licens er 500,00 kr. uanset udstedelsestidspunktet på året.

Vejmyndigheden i Bornholms Regionskommune har vurderet, at anmodningen fra Chr. Ø kræver en dispensation fra de gældende vilkår. Hertil er det vurderet, at en dispensation ikke vil belaste parkeringsforholdene i Gudhjem nævneværdigt.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 11: Svaneke Torverregulativ - Opsætning af pølsevogn

Bilag

Svaneke Torverregulativ 1999

Åbent punkt

11 Svaneke Torveregulativ - Opsætning af pølsevogn

05.14.05G01-0171

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	11	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Vejmyndigheden i Bornholms Regionskommune er i dialog med en ansøger, som ønsker at opstille en pølsevogn i Svaneke. Ansøger ønsker at stå på Svaneke Torv, eller et andet sted i Svaneke, hvor der kommer mange mennesker.

Gældende torveregulativ fra 1999 giver ikke mulighed for at tillade det ansøgte. I dag er praksis at torvehandel er tilladt fra kl. 08 – 15 på onsdag og lørdage.

Retningslinjerne for arealanvendelse på Svaneke havn, som blev godkendt i Natur- og Miljøudvalget i 2020, giver heller ikke mulighed for at opstille salgsvogne der sælger mad og drikkevarer.

Byforeningen Svaneke Venner samt Handelsstandsforeningen i Svaneke er blevet forelagt ansøgningen. Fra begge sider ønskes ikke at ansøgningen imødekommes.

I kompetencefordelingsplanen står, at forhold omkring retningslinjer for råden over vejarealer skal besluttes i Natur- og Miljøudvalget efter indstilling fra Center for Natur, Miljø og Fritid.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Der gives afslag på det ansøgte.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Vejmyndigheden i Bornholms Regionskommune har i efteråret 2020 været i dialog med en ansøger, som ønsker at opstille en pølsevogn i Svaneke. Som udgangspunkt ønskes at pølsevognen er opstillet i tidsrummet fra ca. 1. maj -1. september. Pølsevognen vil blive taget hjem hver aften og der er ikke behov for tilslutning af vand, kloak og el.

Ansøger ønsker at stå på Svaneke Torv, eller et andet sted i Svaneke hvor der kommer mange mennesker. Vejmyndigheden har vurderet at der ikke er plads på Svaneke Torv. Andre placeringer er ligeledes overvejet uden at der har kunnet findes en tilfredsstillende løsning. Gældende torveregulativ fra 1999 giver ikke mulighed for at tillade det ansøgte, idet der alene gives mulighed for torvehandel fra kl. 09 – 12. I dag er praksis ændret til at torvehandel er tilladt fra kl. 08 – 15 på onsdag og lørdage.

Retningslinjerne for arealanvendelse på Svaneke havn, som blev godkendt i Natur- og Miljøudvalget i 2020, giver heller ikke mulighed for at opstille salgsvogne der sælger mad og drikkevarer.

Byforeningen Svaneke Venner samt Handelsstandsforeningen i Svaneke er blevet forelagt ansøgningen. Fra begge sider ønskes ikke at ansøgningen imødekommes, hverken med en opstilling på Svaneke Torv eller en anden placering i byen.

I kompetencefordelingsplanen står, at forhold omkring retningslinjer for råden over vejarealer skal besluttes i Natur- og Miljøudvalget efter indstilling fra Center for Natur, Miljø og Fritid.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 12: Anlægsbevilling til udvikling af Søndre Løkker i Rønne Syd

Åbent punkt

12 Anlægsbevilling til udvikling af Søndre Løkker i Rønne Syd

00.32.00P20-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	12	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog den 26. juni 2020 igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for Rønne Syd, etape 3.

Som en del af forarbejdet til planlægning og et kommende salg af arealer i udviklingsområdet, planlægger administrationen, på baggrund af kommunalbestyrelsens beslutning af 28. januar 2021, at igangsætte:

- skitsering og projektering af stamvej, stier og boligveje samt byggemodning i delområde A,
- forundersøgelser for arkæologi,
- yderligere undersøgelser af beskyttede dyrearter i området.

Center for Ejendomme og Drift søger om en anlægsbevilling til at igangsætte ovennævnte arbejder.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Den gives en anlægsbevilling på 1.700.000 kr. til skitsering og projektering af veje samt byggemodning, arkæologiske undersøgelser og undersøgelse af beskyttede dyrearter,
- Der gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb på 1.700.000 kr. finansieret af kassebeholdningen, og
- Anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:
Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog den 26. juni 2020 igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for Rønne Syd, etape 3.

Efterfølgende har kommunalbestyrelsen den 28. januar 2021 taget stilling til en samlet plan for området, idet

- der føres en stamvej, der skal forsyne delområderne A, B og C fra Sagavej
- der indrettes en grøn struktur i området, som skal sikre den økologiske funktionalitet i området
- Bornholms Regionskommune selv byggermodner og sælger ca. 18 parceller i delområde A
- der afholdes offentligt udbud vedrørende salg af delområderne B og C, som storparceller.

Herudover skal undersøgelserne af beskyttede dyrearter færdiggøres.

Center for Ejendomme og Drift søger om en anlægsbevilling til at igangsætte nedenstående forarbejder:

- a) skitsering samt projektering af stamvej og stier samt boligvej og byggermodning i delområde A,
- b) forundersøgelser for arkæologi,
- c) yderligere undersøgelser af beskyttede dyrearter i området.

a) Veje, stier og byggermodning

I forbindelse med forberedelse og gennemførelse af kommende anlæg af veje og stier samt øvrig byggermodning i Søndre Løkker skal der tilknyttes en rådgiver, der kan varetage detailprojektering, udbud og efterfølgende byggeledelse.

Der vil være følgende tre delopgaver:

Delopgave 1: Udarbejdelse af dispositionsforslag og overslag

Rådgiver udfører i dialog med regionskommunen:

- Bestilling og håndtering af forundersøgelser
- Udarbejdelse af dispositionsforslag
- Udarbejdelse af indledende anlægsoverslag

Der gennemføres følgende tekniske forundersøgelser:

- Landinspektør (opmåling af veje og udstykning af områderne)
- Lystekniske beregninger
- Udførelse af jordprøver
- Udførelse af geotekniske forundersøgelser

Landinspektøren anbefaler, at kommunen sørger for at lave et udstykningsforslag/en råskitse i forbindelse med udarbejdelse af lokalplanen. Udstykningsforslaget skal indeholde en plan for hvordan kommunen ønsker at området skal se ud/udvikle sig, herunder størrelse på grunde, placering af boligveje, grønne områder mv., da dette skal danne grundlag for landinspektørens arbejde med udmatrikuleringen.

Der påtænkes udført geotekniske forundersøgelser både for vejudlægget og for de områder, som skal sælges. Dette for at opnå større vished om jordbundens beskaffenhed, hvorved kommunen formentlig vil kunne få en bedre pris for jorden.

Delopgave 2: Udarbejdelse af detailprojekt og udbud

Rådgiver udarbejder detailprojekt og gennemfører udbud.

Delopgave 3: Byggeledelse inkl. plan for sikkerhed og sundhed

Rådgiver varetager byggeledelse under anlægsfasen og varetager arbejdsmiljø og sikkerhed.

Når delopgave 1 er afsluttet, vil der blive fremlagt en sag med henblik på forhøjelse af anlægsbevillingen til dækning af de udgifter der er forbundet med delopgave 2 og 3.

b) Arkæologi

I forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder i området, skal Bornholms Museum og planmyndigheden i Bornholms Regionskommune i følge museumslovens paragraf 23 gennem samarbejde virke for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden. Planmyndigheden skal således inddrage Bornholms Museum, når der udarbejdes kommune- og/eller lokalplan, der berører bevaringsværdier. Det er administrationens vurdering, at det er nødvendigt at foretage arkæologiske forundersøgelser af hele det berørte areal i forbindelse med udbud og salg af byggegrunde.

Formålet med en arkæologisk forundersøgelse er at lokalisere og kortlægge eventuelle arkæologiske levn. Findes der kun få ubetydelige eller ingen arkæologiske anlæg, frigives det specifikke areal til anlægsarbejdet

Når et museum skal afklare, om der er vigtige arkæologiske spor på et areal, graves der en række søgegrøfter. Søgegrøfterne orienteres som regel nord-syd for at ramme på tværs af længderetningen på forhistoriske huse. Andre orienteringer på søgegrøfter kan forekomme, hvis landskabelige kriterier taler herfor. For eksempel undersøger man som regel mindre bakketoppe. Her er der især mulighed for at finde gravanlæg.

Undersøgelserne forventes at blive gennemført i maj måned 2021. Forpagtningen af arealet er varslet opsagt med udgangen af 2021. De arkæologiske forundersøgelser vil derfor afføde et krav om afgrødeerstatning fra forpagteren.

c) Yderligere undersøgelser af beskyttede dyrearter (bilag IV-arter) i området

Som beskrevet i sagsfremstillingen den 28. januar 2021 skal der gennemføres yderligere undersøgelser af beskyttede dyrearter i området. Det anbefales, at det eksterne konsulentfirma, som har foretaget de hidtidige undersøgelser vedrørende markfirben i området, også foretager de kommende yderligere undersøgelser vedrørende markfirbens forekomst og udbredelse i området. Det anbefales tillige, at det samme firma laver en undersøgelse vedrørende eventuel forekomst af flagermus i området. Undersøgelserne vil foregå fra april til juli 2021.

d) Salgsprocessen

Først vil delområderne B og C vil blive udbudt til salg som storparceller gennem ejendomsmægler i 8 uger.

Delområde A vil ligeledes blive udbudt til salg gennem ejendomsmægler, men først når området er blevet udstykket.

Overordnet planlægning

Tidsplanen er revideret i forhold til tidligere fremlagt og salg vil blive igangsat juni 2021. Dette er for at få undersøgt nye oplysninger vedr. jordbundsforhold og afslutte forhandlinger vedr. stiforbindelser til Strandvejen, der giver adgang til strand og skov. Afklaring af dette vurderes

at muliggøre flere bud til højere pris. Det vil samtidig være muligt at afslutte arkæologiske forundersøgelser og den 2. undersøgelse af truede dyrearter.

Der vil i processen blive fremlagt yderligere sager til politisk behandling vedrørende byggemodning og salg af Søndre Løkker.

Den overordnede planlægning er i hovedtræk skitseret nedenfor, idet der vil blive udarbejdet en mere detaljeret procesplan for den administrative og politiske sagsbehandling senere i forløbet.

Fysisk planlægning

I april/maj forventes fremlagt en sag med igangsættelse af lokalplanlægning for delområde A, som kommunen selv byggemodner, og som efterfølgende sættes til salg gennem ejendomsmægler.

Efter salg af delområde B og C vil der på baggrund af købers anmodning blive forelagt sager med igangsættelse af lokalplanlægning for de to delområder.

Økonomisk planlægning

Nærværende sag omhandler godkendelse af anlægsbevilling til forarbejder, dvs. projektering af veje samt byggemodning, og undersøgelser vedrørende arkæologi og beskyttede dyrearter.

Dernæst, når resultatet af delopgave 1 foreligger - rådgivers skitseprojekt samt overslag på priser - vil der blive fremlagt en sag med opdateret økonomi på udgifter til byggemodning. Sagen vil også omfatte øvrige udgiftsposter, inkl. udgifter til delopgave 2 og 3, anslåede udgifter til anlæg af stamvej, boligveje og stier, kloakbidrag, ejendomsmæglersalær mv., samt salgsindtægter.

Anlægsøkonomien skal justeres på baggrund af et samlet udarbejdet flerårigt budget. Bevillingen til byggemodning mv. skal forhøjes, og der skal gives anlægsbevilling til salgsindtægterne (som skal finansiere udgifterne).

Der vil blive fremlagt en sag, når der er indkommet bud på salg af storparcellerne, delområderne B og C. Bevillingen til salg af jord skal formentlig også justeres.

Sagen bliver fremlagt igen senere i processen med henblik på justering af bevillingerne. De præcise udgifter til vej og byggemodning vil på dette tidspunkt være kendt på baggrund af den gennemførte licitation, og der skal tillige gives bevilling til grøn struktur.

Økonomiske konsekvenser

De samlede udgifter til forarbejderne, som er anslået til at udgøre 1.700.000 kr., fremgår af nedenstående tabel:

Beløb i hele kroner ekskl. moms	2021
a) Skitsering og projektering af veje og byggemodning, delopgave 1	1.375.800 kr.
b) Arkæologiske forundersøgelser inkl. afgrødeerstatning	263.100 kr.

c) Undersøgelser af forekomster af beskyttede dyrearter	60.800 kr.
I alt	1.699.700 kr.
Anlægsbevilling – afrundet	1.700.000 kr.

Center for Ejendomme og Drift søger i denne sag om en anlægsbevilling/tillægsbevilling på 1.700.000 kr. til skitsering og projektering af veje samt byggemodning, arkæologiske undersøgelser og undersøgelse af beskyttede dyrearter finansieret af kassebeholdningen.

Dette er den første bevillingssag til opstart af projektet.

Der vil senere i processen blive fremlagt en sag vedrørende den samlede økonomi for både alle anlægsarbejder/byggemodning (udgifter) og for salg af arealer (indtægter) med henblik på godkendelse af anlægsbevillinger til projektet.

Det forudsættes at den samlede økonomi i det store hele kommer til at hvile i sig selv set over en årrække, idet udgifterne finansieres af salgsindtægterne.

Ad a) Skitsering og projektering af veje og byggemodning

Delopgave 1: På baggrund af tilbud fra ekstern rådgiver afsættes 209.000 kr. til rådgiverhonorar og 882.000 kr. til tekniske forundersøgelser. Beløbene er inkl. budget til uforudsete udgifter.

Der afsættes derudover 284.800 kr. til dækning af landinspektørudgifter til selve rammeudstykningsplanen af de tre delområder, samt til udstykning af de 18 parceller i delområde A. Det er udgifter som skal afholdes i forbindelse med lokalplanarbejdet, som også omfatter en udstykningsplan.

Der vil blive søgt om bevilling til delopgave 2 og 3 når delopgave 1 er afsluttet. Pt. forventes det, at der skal afsættes ca. 1.245.000 kr. til de to delopgaver.

Ad b) Arkæologiske forundersøgelser inkl. afgrødeerstatning

Bornholms Museum har oplyst en udgift på forventet 221.000 kr. Det anbefales, at der tillægges 10 pct. til uforudsete udgifter - i alt 243.100 kr.

Der afsættes tillige 20.000 kr. til afgrødeerstatning til forpagteren af arealet.

Ad c) Undersøgelser af forekomster af beskyttede dyrearter

På baggrund af tilbud fra eksternt konsulentfirma afsættes 60.800 kr. til yderligere undersøgelser af forekomster af beskyttede dyrearter – markfirben og flagermus.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 13: Vinterregulativ - Snerydning

Bilag

Prisoverslag for indsats i sne- snestormsperioder

Åbent punkt

13 Vinterregulativ - Snerydning

05.07.00P24-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	13	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Natur- og Miljøudvalget har bedt administrationen beregne på omkostninger til en øget snerydning på kommunens offentlige veje. Heri skal indgå overvejelser i forhold til at sikre fremkommelighed for specielt skolebusser, med baggrund i den klassificering af veje, der er angivet i kommunens vinterregulativ fra 2016.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Orienteringen drøftes og de beregnede øgede omkostninger til snerydning tages til efterretning.

Formanden indstiller at:

- Udvalget beslutter om der skal igangsættes en proces med en revision af vinterregulativet.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Udvalget beslutter, at der udarbejdes et budgetudvidelsesforslag med udgangspunkt i forslag 1. Niclas Fick og Ole Rødvig kan ikke medvirke, idet der ønskes en revision af vinterregulativet, hvor vejvirksomhedens erfaringer bliver udgangspunktet for en 'smartere' snerydning, der indtænker bl.a. udvidet information til borgerne ved brug af nye teknologiske løsninger. Altså en model med snerydning i så mange timer af døgnet, som muligt, indenfor en valgt budgetmodel.

Sagsfremstilling

Natur- og Miljøudvalget har bedt administrationen beregne på omkostninger til en øget snerydning på kommunens offentlige veje. Heri skal indgå overvejelser i forhold til at sikre fremkommelighed for specielt skolebusser, med baggrund i den klassificering af veje, der er angivet i kommunens vinterregulativ fra 2016.

Beregningsgrundlaget for en udvidet snerydning tager i nedenstående udgangspunkt i kommunens nuværende vinterregulativ inkl. klassificering af kommunens veje. Vejene er inddelt i fire vejklasser:

Vejklasse A, 288 km- Overordnede veje, som indfalds- og omfartsveje, samt veje med højest prioriteret kollektiv trafik, og som har afgørende betydning for trafikafviklingen.

Vejklasse B, 384 km - Veje, stier og pladser samt cykelstier, som har væsentlig betydning for afviklingen af den kollektive og lokale trafik.

Vejklasse C, 432 km - Veje, stier, pladser m.v., som har mindre betydning for afviklingen af den lokale trafik

Vejklasse D, 10 km - Veje, stier og pladser som har lav/ringe betydning for afvikling af trafikken. Der er ingen adresser med bolig beliggende på klasse D veje.

I det nuværende vinterbudget er der afsat økonomi til en vinterindsats svarende til ca. en uge til 10 dage afhængig af intensitet.

Beregning af indsatsændringer

Nuværende indsats for snerydning i forhold til kommunens vinterregulativ fra 2016, er beregnet til ca. 4.8 mio.

Nuværende indsats

A-veje – alle dage	kl. 05:00-18:00
B-C veje - hverdage	kl. 05:00-15:30
B-veje - weekend	kl. 06:00-12.00

Administrationen er bedt om, at beregne ændringer i snerydningstider på tre ændrede rydningstider. Beregningsgrundlag kan ses i bilag til dagsorden.

Forslag 1 – beregnes en øget omkostning til snerydning på ca. 2,4 mio.

A -veje – alle dage	kl. 05:00-22:00
B-C veje - hverdage	kl. 05:00-18:00
B- veje - weekend	kl. 06:00-18.00

Forslag 2 – beregnes en øget omkostning til snerydning på ca. 3,4 mio.

A -veje – alle dage	kl. 04:00-20:00
B-C veje - hverdage	kl. 04:00-20:00
B- veje - weekend	kl. 04:00-20:00

Forslag 3 – beregnes en øget omkostning til snerydning på ca. 4,4 mio.

A -veje – alle dage	kl. 04:00-22:00
B-C veje - hverdage	kl. 04:00-22:00
B- veje - weekend	kl. 04:00-22:00

Ovenstående beregninger tager udgangspunkt i, at snerydningen udføres med samme antal snerydningsenheder som nu, og i forhold til snelag beskrevet i nuværende regulativ.

Beregningsgrundlaget er bilagt dagsordenen.

Snerydning

Ved almindeligt snefald vil vejene A, B og C være farbare jf. kommunens vinterregulativ, i forhold til indsatsens påbegyndelse, og at der kan gå nogle timer inden vi er rundt på alle veje.

I den situation hvor der er snestorm, som forekommer relativt sjældent, og hvor indsatsen ikke giver et retvisende billede at dimensionerer efter, er alle kommunens snerydningsenheder i funktion, ligesom de private leverandører er i aktion. I snestorm frarådes ofte udkørsel af unødvendig kørsel fra politiets side, og i meget sjældne tilfælde forbydes udkørsel. I snestorms situationer vil veje ofte fyge til umiddelbart efter et snerydningskøretøj har været igennem vejen, og derved kan det ikke garanteres ryddede veje.

Vintertjenesten supplerer allerede nu eget materiel/mandskab, med et stort antal private leverandører. Der indgås årlige aftaler om, at indgå i kommunens beredskab, tillagt timeomkostningerne ved udkald. Beredskabsomkostninger er de ikke vejrafhængige faste omkostninger, og udkaldsomkostninger er de vejrafhængige variable omkostninger. Det er derfor forbundet med store omkostning til indgåelse af flere kontrakter, med eksempelvis private leverandører af materiel.

Vintertjenestens økonomiske effektivitet har baggrund i en rute-/opgavestruktur, der enkelt kan understøttes af en sikker og dokumenterbar styring. Denne ruteplanlægning sikrer enkel operativ kommunikation samt overblik og ikke mindst, at der køres mindst muligt spild-kørsel. En struktur for udkald på bestilling fra den enkelt borger, vil ved kraftigt snefald og i snestorms-situationer give en forventelig meget stor udfordring med modtagelse, styring og ikke mindst prioritering af bestillingerne. Betydelige ressourcer skal afsættes til denne administrative opgave. Yderligere vil indsatsstrukturen med mandskab og materiel i sig selv vil være meget omkostningstung, både hvad angår beredskabsomkostninger, men ikke mindst på indsatsomkostninger.

I forhold til drøftelser om snehegn, så har disse hegn en mindre virkning, og er relativt omkostningstunge i forhold til årlige etableringer samt lodsejeromkostninger. Omkostninger til opsætning modsvarer ikke de mindre gevinster ved almindeligt snefald, og har i snestorme ofte meget lidt indflydelse på drivedannelser på vejene. Der er udarbejdet undersøgelser i forhold til snehegn, som påviser meget lidt effekt ved første snefald, og en ligefrem negativ indvirkning ved længere varende snefald.

Kørsel med skolebusser foregår på klasse A og B veje, og revideres årligt. Ved normalt snefald foregår nuværende snerydning således, at disse veje prioriteres først, og udgør normalvis ikke udfordringer for kørslen. Kørsel med skolebusser i snestorm, hvor vejene fyger til umiddelbart efter rydnings køretøjer har været igennem, kan ikke garanteres gennemført forsvarligt eller i forhold til drivedannelser. Skolebussernes kørsel forsøges altid gennemført, og er kun i sjældne tilfælde ikke muligt (i snestorm).

Definitionen:

- Snestorm, når der falder mere end 10 cm sne på 6 timer og middelvinden overstiger 10 m/s, og snefygning er sandsynlig.
- Kraftigt snefald, når nedbørsmængden overstiger 15 cm sne på 6 timer.

Kilde: [DMI](#)

Regulativ

Såfremt det besluttes, at anbefale ændringer i forhold til snerydning i kommunen, skal det gældende "Regulativ for vintervedligeholdelse og renholdelse" tilpasses og behandles politisk.

Efterfølgende skal regulativet sendes i 4 ugers offentlig høring, herunder skal det samtidig sendes i høring i Handicaprådet og i Ældrerådet. Bornholms Politi skal ligeledes udtale sig om de påtænkte ændringer. Der må forventes en administrativ og politisk sagsbehandlingstid på ikke under tre måneder.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 14: Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet

Bilag

Bilag 1_interessentmøder

Åbent punkt

14 Status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet

00.16.02P22-0001

Behandling

Natur- og Miljøudvalget

Mødedato

06-04-2021

Åbent punkt

14

Lukket punkt

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed orienteres

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres

Resumé

Arbejdet med udviklingen af en strategi for grøn mobilitet er i gang. Der arbejdes med at identificere mål og delmål samt virkemidler og handlinger inden for strategiske indsatsområder. Processen med interessent- og borgerinddragelse er sat i gang i marts, ligesom første møde i den politiske følgegruppe finder sted i marts. Nærværende sag giver status for arbejdet med strategi for grøn mobilitet.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Orienteringen tages til efterretning

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Overordnede rammer og strategiske indsatsområder

Strategien for grøn mobilitet vil bidrage til indfrielsen af flere bornholmermål samt til indfrielsen af flere af FN's verdensmål – særligt mål 13 om klima. Strategien forventes indskrevet i disse rammer for at sætte lokale ambitioner og handlinger ind i en national og global ramme.

Der tages i arbejdet med strategi for grøn mobilitet afsæt i nedenstående oversigt. Det overordnede formål er at nedbringe CO2-udledningerne samt reducere støj- og luftgener. Afledte effekter, eksempelvis bedre sundhed, regnes som positive sidegevinster og søges afspejlet i strategien. Kommunens forskellige virkemidler og roller vil blive tydeliggjort som del af arbejdet.

	<i>Målsætning, kort sigt (0-4 år)</i>	<i>Målsætning, mellemlang sigt (5-10 år)</i>	<i>Målsætning, lang sigt (11-20 år)</i>
<i>Ladeinfrastruktur</i>			
<i>Omstilling af BRK's egne</i>			

køretøjer og køretøjer hvor BRK har direkte indflydelse gennem ejerskab			
Cyklisme			
Omstilling af privat- og erhvervsbilisme			
Omstilling og bedre udnyttelse af den kollektiv transport			
Omstilling af tung transport og non-road (ex traktorer)*			

* Herunder behandles også spørgsmålet om transport på overgangsbrændsler og Power-to-X.

Undersøgellesfase med ekspertråd

Undersøgellesfasen drives af en arbejdsgruppe. I undersøgellesfasen skal der for hvert af de strategiske indsatsområder foreslås et eller flere ambitiøse og opnåelige mål og delmål. Derudover skal undersøgellesfasen give forslag til hvilke indsatser, der kan indfri målene på kort og mellemlangt sigt og give eksempler på hvilke langsigtede indsatser, der skal implementeres. På kort sigt forventes omstillingen af køretøjer til bæredygtigt brændstof primært at fokusere på køretøjer, der kan elektrificeres inden for en kort årrække – primært personbiler og varevogne. Omstillingen af den tunge trafik og off-road forventes først at kunne realiseres på mellemlang sigt eller lang sigt.

For at gøre undersøgellesfasen fleksibel og handlingsorienteret er det besluttet, at der ikke nedsættes et egentligt ekspertråd, men at der søges rådgivning i de områder, hvor arbejdsgruppen ikke selv har tilstrækkelig ekspertviden. Derudover kan det Særlige udvalg om Klima og Bæredygtighed og styregruppen foreslå eksperter, som ønskes inddraget. Der forventes iværksat en kortlægning af behovet for ladeinfrastruktur på Bornholm som del af den eksterne ekspert-rådgivning.

Interessent- og borgerinddragelse

I forbindelse med udarbejdelsen af strategi for grøn mobilitet lægges der op til en inddragende proces, hvor forskellige perspektiver på fremtidens transport på Bornholm bringes i spil. Processen skal sikre, at borgere, erhvervsliv og organisationer kan komme med relevante input samtidig med, at partnerne får indsigt i de udfordringer på transportområdet, som Bornholm står overfor.

På møde i det Særlige udvalg om Klima og Bæredygtighed den 3. marts 2021 blev vigtigheden af at iværksætte interessentmøderne drøftet. Derudover blev det besluttet, at udsætte afholdelsen af borgermødet fra marts-april til maj-juni. Nedenstående reviderede proces for interessent- og borgerinddragelse fremsættes til godkendelse i møde i særligt udvalg om klima og bæredygtighed den 7. april 2021.

Tabel 1: oversigt over revideret proces for interessent- og borgerinddragelse

Proces jf. Kommissorium	
Marts-April 2021	Interessentinddragelse: - Borgerhøring

	<ul style="list-style-type: none"> - Borgermøde om grøn mobilitet - Møder med relevante interesseorganisationer, virksomheder, eksperter, m.fl.
Forslag til revideret proces	
Marts-April 2021	Interessentinddragelse: <ul style="list-style-type: none"> - Møder med relevante interesseorganisationer, virksomheder, eksperter, m.fl. - Borgerhøring (lanceres uge 18)
Maj 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Borgermøde om grøn mobilitet (10. maj 2021) - Borgerhøring (afsluttes en uge efter borgermødet)

Interessentinddragelse

Interessentmøder forventes afholdt i marts og april. Se bilag 1 for foreslået mødeoversigt. Derudover afholdes første møde i den politiske følgegruppe i marts.

Borgermøde og borgerhøring

Borgermødet skal sikre, at bornholmerne har mulighed for at komme med ideer og bemærkninger til det foreløbige arbejde med strategien for grøn mobilitet. Interessentmøderne giver input ift. hvilke spørgsmål, der skal drøftes på borgermødet.

Borgermødet forventes afholdt digitalt for at sikre, at flest muligt har mulighed for at deltage i lyset af covid-19 restriktioner. Borgermødet planlægges afholdt kl. 19-21 den 10. maj 2021. Forud for borgermødet forventes det, at der lanceres en borgerhøring på regionskommunens hjemmeside. Høringen forventes afsluttes en uge efter afholdelsen af borgermødet. Høringen har til formål at give borgerne et indblik i arbejdet med grøn strategi, skabe ejerskab samt komme med ideer til det videre arbejde med strategien.

Kommunikation

Transport er et område, der optager de fleste bornholmere, og det er vigtigt, at der skabes ejerskab. Der vil blive udsendt en pressemeddelelse, og relevante medier vil blive kontaktet ifm. borgermødet.

Økonomiske konsekvenser

Der er afsat i alt 900.000 kr. til arbejdet med grøn mobilitet. Der er endnu ikke allokeret midler til implementering af strategien.

Budget for grøn mobilitet 2021				
Aktivitet	Aktør	Budget	Realiseret	Rest
Eksterne fagpersoner som leverer ekspertråd: vurdering af udfordringer, virkemidler og konkrete anbefalinger til grøn omstilling til transportområdet på Bornholm	Afklares	150.000	0	150.000
Eksterne oplægsholdere til udvalgsmøder samt borgermøder (fx trafikforsker eller eksperter i deleøkonomi med videre)	Afklares	50.000	0	50.000
Implementering af forandringer og adfærdsændringer; konkrete handlinger (konsulentbistand, indkøb mv), der understøtter grøn mobilitet. Handlinger kan iværksættes løbende i 2021.	Afklares	680.000	0	680.000
Interessentinddragelse og grafisk præsentation af grøn mobilitet	Afklares	20.000	0	20.000

I alt		900.000	0	900.000
-------	--	---------	---	---------

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 15: Stop for salg af klippekort i busserne

Bilag

Udviklingen af klippekort salg BAT 2019-2020

Åbent punkt

15 Stop for salg af klippekort i busserne

13.05.00A00-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	15	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Grundet corona har BAT ikke solgt billetter og klippekort i busserne det sidste år. Når kontantsalg af billetter i busserne skal genoptages, vil BAT gerne undlade de fysiske kontantsalg af klippekort i busserne. Dette er grundet dels i at passagererne har lært at bruge kortsalgstederne og dels grundet i store u hensigtsmæssige kontantbeholdninger hos chaufførerne. Samtidig er teknologien bag papirklippe kortet forældet og forventes derfor udskiftet på sigt.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Kontantsalg af fysiske klippekort i busserne ikke tilbydes når billetsalget i busserne genoptages efter Corona.
- Sagen sendes til høring i BATs Brugerråd, Bornholms Ældreråd og Handicaprådet med høringsfrist torsdag den 15. april 2021 kl. 12.00.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

- Drøftet. Niclas Fick kan ikke medvirke idet der bør være mulighed for at købe klippekort i busserne frem til, at en ny løsning er klar.
- Godkendt.

Sagsfremstilling

Det sidste år har der ikke været kontantsalg af billetter og klippekort i BATs busser. Klippe kort i papirformat er ved at nærme sig udløbsdatoen. Dels er maskineriet udgået fra markedet og dels bliver det sværere at skaffe reservedele – både nye og brugte. BAT er derfor i gang med at forberede et skift i billettering, hvor papirklippe kortene udfases.

BATs chauffører har en ret stor kontantbeholdning af billetter, klippekort og byttepenge – i alt optalt til ca. 1.100.000 kr. fordelt blandt alle chauffører – og flere chauffører har kontante beholdninger på over kr. 20.000. BAT er det eneste trafikselskab i Danmark hvor chaufførerne har så store kontante beholdninger, og der er et stort ønske hos chaufførerne, at få vilkår der svarer til de øvrige trafikselskaber i Danmark med kun salg af kontantbilletter og en beskeden kontantbeholdning i byttepenge – typisk en beholdning på kr. 500. Det er administrativt tungt for chaufførerne at håndtere kontanter og klippekort. Ligeledes er ekspeditionstiden i bussen ved salg af klippekort noget længere end ved salg af kontantbillet.

BAT har en appløsning, hvor der bliver solgt elektronisk klippekort. Omsætningen i appen på klippekort har været stigende de sidste år – og selv under corona, hvor antallet af passagerer har været reduceret til et absolut minimum, har der været et godt salg af klippekort i appen.

Samtidig har brugerne af papirklippekort lært at købe ved udsalgsstederne. BAT har udsalgssteder i Rønne, Vestermarie, Pedersker, Nexø Snogebæk, Svaneke, Østermarie, Gudhjem, Allinge, Klemensker, Hasle, Tejn og Aakirkeby.

Da papirklippekortene af tekniske årsager er på vej ud, og køberne har fundet ud af at bruge enten app eller kortsalgsstederne, anbefaler BAT at når chaufførerne igen lukker passagerer ind ad fordøren og åbner for kontantsalg, at der kun er salg af billetter.

Der er i forbindelse med forslaget om at stoppe fysisk kontantsalg af klippekort i busserne, taget kontakt til de parter i brugerrådet (Ældrerådet samt Pendlerforeningen) som vil kunne være direkte og mest berørt af ændringen. Der er forståelse herfor og der bakkes af begge op om indstillingen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 16: Anlægsbevilling til etablering af nye offentlige toiletter

Åbent punkt

16 Anlægsbevilling til etablering af nye offentlige toiletter

06.20.00000-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	16	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I budget 2021 er der afsat 1,5 mio. kr. til etablering af nye offentlige toiletter samt midler til de afledte driftsudgifter.

På baggrund af en inddragelsesproces modtog Natur- og Miljøudvalget 67 forslag til placeringer af nye toiletter eller udskiftning/opdatering af eksisterende toiletter.

Udvalget har valgt at arbejde videre med syv af de indkomne forslag, som administrationen nu har kvalificeret. På denne baggrund skal udvalget nu beslutte, hvilke(t) af de forslåede steder de nye toiletter skal etableres.

Samtidig søger Center for Ejendomme og Drift om en anlægsbevilling til projektet.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- udvalget udpeger, hvilke to af de seks kvalificerede forslag til placeringer af nye toiletbygninger der skal iværksættes,
- der gives en anlægsbevilling på 1.500.000 kr. til etablering af de valgte toiletter. Anlægsbevillingen svarer til det i budgettet afsatte rådighedsbeløb.
- anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget, og
- et eventuelt mindreforbrug ved projektets afslutning tilbageføres til kassebeholdningen.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

a) Udvalget indstiller en placering på Galløkken og en placering på Sdr. Byskov, Åkirkeby. Else-Merete Knoop kan ikke medvirke til en placering på Sdr. Byskov, idet hun udpeger Sorthat Odde.

b), c) og d) anbefales.

Sagsfremstilling

Der blev i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2021 afsat 1,5 mio. kr. til etablering af nye offentlige toiletter. For at finde ud af hvor på Bornholm, der var størst behov for at etablere nye toiletter, igangsatte Natur- og Miljøudvalget i november 2020 en inddragelsesproces for et bredt udvalg af lokale organisationer og foreninger.

Ved høringsfristens udløb den 8. december 2020 var der indkommet 67 forslag til placeringer af nye toiletter og forslag til udskiftning af eksisterende toiletter. Af disse forslag udtog

udvalget efterfølgende syv forslag, som administration skulle kvalificere yderligere. Lokationerne var: Galløkken, Hareløkkerne, Hullehavn, Nørresån, Opalsøen, Sdr. Byskov og Sorthat Odde.

Administrationen har nu beregnet, hvor meget det vil koste at etablere nye toiletter på seks ud af de syv udvalgte steder. Hareløkkerne er ikke medtaget i beregningerne, da der blev etableret en ny servicebygning her i 2020 i forbindelse med kommunens cykelvejsprojekt.

Udvalget skal nu beslutte hvilke(t) af de forslåede steder de nye toiletter skal placeres. Toiletbygningerne forventes at kunne tages i brug ultimo 2021, efter fornøden tilbudsindhentning på opgaven.

I anlægsberegningen er der taget udgangspunkt i de 18 tidligere opførte servicebygninger langs de Bornholmske cykelveje. De er opført som præfabrikerede bygninger placeret på et betonfundament, hvor alle føringsveje forinden var forberedt og fremført. Bygningen er et "et-rums" unisex handicaptolet, med gulvvarme, 1 væghængt toilet, puslebord, automatisk døråbner og lysstyring m.m.

Bilag 1 viser udformningen og bestykningen af de opførte servicebygninger, og er vedlagt som et eksempel på udførelse og udformning.

Som et supplement til oversigten har administrationen opdateret kortet over den nuværende offentlige toiletkapacitet med de syv forslags placering i kommunen.

[Bornholms Regionskommune \(kortinfo.net\)](http://BornholmsRegionskommune.kortinfo.net)

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 1.500.000 kr. til etablering af de valgte toiletter, idet der er afsat rådighedsbeløb på 1.500.000 kr. til formålet i det vedtagne budget for 2021.

Et eventuelt mindreforbrug ved projektets afslutning vil tilgå kassebeholdningen.

I nedenstående tabel er de enkelte forslag listet op efter det dyreste forslag, faldende til det billigste. De mere detaljerede anlægsbudgetter, som er baseret på overslagsberegninger, fremgår af vedlagte bilag A, B, C og D.

Bilagene indeholder alle de udgifter, som er forbundet med den enkelte toiletbygning, herunder også uforudsete udgifter, tilslutningsafgifter m.m.

Overslagspriser på opførelse af nye toiletbygninger og tilhørende driftsudgifter på seks udvalgte steder:

Forslag nr.	Lokation	Pris på opførelse af toiletbygning i kr. (ekskl. moms)	Årlig fremtidig driftsudgift i kr.
1	Opalsøen, Allinge	826.000	114.000
2	Sdr. Byskov, Hasle	691.000	114.000
3	Sorthat Odde, Sorthat	691.000	114.000
4	Nørresån, Gudhjem	657.000	114.000
5	Hullehavn, Svaneke	657.000	114.000
6	Galløkken, Rønne	551.000	102.000

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2021 blev der tillige, under bevilling 55 Ejendomme og service, afsat 134.000 kr. i 2021 og 228.000 kr. årligt i 2022 og frem (2021-priser) til dækning af driftsudgifter til nødvendig service og rengøring m.m. af to toiletbygninger.

De afsatte driftsmidler tager udgangspunkt i at toiletbygningerne er åbne hele året, og med ibrugtagning 1. juni 2021.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen.

Punkt 17: Leveringsaftale mellem Klemensker Vandværk og Bornholms Andelsmejeri

Bilag

Leveringsaftale

Vandværksregulativ

Åbent punkt

17 Leveringsaftale mellem Klemensker Vandværk og Bornholms Andelsmejeri

13.02.00K08-0166

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	17	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Natur- og Miljø har gennemført en tilpasning af Bornholms Andelsmejeris vandforsyning til gældende regulativ for private vandværker (bilagt). Der er indgået en aftale om fremtidig levering af vand, som er godkendt af Center for Natur, Miljø og Fritid.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Orienteringen tages til efterretning.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Bornholms Andelsmejeri har et meget stort vandforbrug, større end alle husstande i Klemensker tilsammen.

Klemensker Vandværk kan udmærket levere disse mængder, men har svært ved at håndtere de store og pludselige variationer i vandforbruget, som mejeriet gennem den senere tid har haft.

Det kan heller ikke forventes af et vandværk, for som det fremgår af Regulativets artikel 3.4:

Vandforbruget skal aftages på en sådan måde, at trykstød ikke forekommer og således, at pludselige og unødvendige variationer undgås.

Naboer til mejeriet har klaget over vandmangel og lavt vandtryk.

Leveringsaftalen (bilag) skal imødegå denne problematik, og er en effektivering af Regulativets artikel 3.2:

Vandforsyningen bestemmer, i hvilket omfang, der kan leveres vand til erhvervsvirksomheder, som benytter vand i større omfang.....

Vandforsyningen fastsætter i hvert enkelt tilfælde vilkårene for en sådan levering. Vilkaere fastsættes i en skriftlig aftale, der skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Bornholms Regionskommunes kompetenceplan delegerer myndigheden til administration af vandværksregulativer til Center for Natur, Miljø og Fritid.

Aftalen indebærer, at den fremtidige levering af vand begrænses til disse mængder.

Op til:

- 30 m³ pr. time
- 600 m³ pr. døgn
- 150.000 m³ pr. år

Den fremtidige levering pr. døgn og pr. år er større end mejeriets nuværende forbrug.

Timeforbruget er typisk omkring 25 m³ pr. time, men i tilbagevendende perioder på 10-15 minutter er det steget til 50 m³ pr. time. Mejeriet vil med den nuværende levering fortsat have mulighed for dette, hvis der opsættes en buffertank og pumper af passende størrelse. Mejeriet skal selv sørge for dette, eller andre løsninger, og afholde alle udgifter i denne forbindelse.

Vandforbrugeren skal altid betale for installationer på egen grund, og det er almindelig praksis, at store vandforbrugere opsætter buffertank og trykforøgere. Det gælder f.eks. på mange store dyrehold.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 18: Kommissorium for opdatering af klimatilpasningsplan

Bilag

Kommissorium Klimatilpasningsplan

Åbent punkt

18 Kommissorium for opdatering af klimatilpasningsplan

01.02.03P15-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	18	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Jf. kommuneplan 2020 skal Klimatilpasningsplan-vand fra 2013 opdateres i 2021-22 parallelt med opdateringen af kommunens spildevandsplan. Planprocessen ventes at pågå i to trin; en første fase hvor Bornholms overordnede klimaudfordringer afdækkes, og en anden fase hvor der politisk træffes beslutning om ambitionsniveau, herunder omfanget af ekstern rådgivning forud for en konkretisering af indholdet i klimatilpasningsplanen.

Klimatilpasningsplanen er en sektorplan og skal derfor jf. styrelsesvedtægten og kompetencefordelingsplanen behandles af NMU, ØEPU og KB. Et forslag til klimatilpasningsplan med tilhørende kommuneplantillæg ventes at kunne foreligge til politisk behandling i sidste halvår af 2022. Et forslag til kommissorium for arbejdet foreligger til politisk godkendelse/igangsætning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- det vedhæftede kommissorium for opdatering af kommunens klimatilpasningsplan godkendes, og
- der i forbindelse med budgetlægningen for 2022 indarbejdes et rammebeløb på 500.000 kr. til finansiering af ekstern rådgivning primo 2022 under bevilling 62 Administration og it
- der ultimo 2021 fremlægges en sag med endelig omfang af udgifter til ekstern rådgivning

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

- Udvalget anbefaler indstillingen, men ønsker indskrevet en 5. faktor omkring spildevand og kloakering.
- og c) anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

En planlovsændring i 2018 har gjort det lovpligtigt for kommunerne i kommuneplanen:

- at kortlægge områder, der kan blive udsat for oversvømmelse og erosion, og
- at lave retningslinjer for de udpegede områder, herunder retningslinjer for afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af

bl.a. byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv. (planlovens §11 a, stk.1, nr. 18.)

Klimatilpasningsplan-vand 2013 er indarbejdet i Bornholms kommuneplanforslag 2020 med en forventning om, at planen opdateres parallelt med opdateringen af spildevandsplanen i 2021-22. Da koordineringen af de to planer er vigtig var udsættelsen nødvendig.

En omfattende opdatering af klimatilpasningsplanen er påkrævet idet:

- hovedparten af de tiltag der indgår i Klimatilpasningsplan-vand 2013 enten er implementeret, eller ikke længere er aktuelle,
- der i dag stilles større dokumentationskrav til risikokortlægning, sårbarhedsanalyser, værdiansættelse mm., og
- klimaforandringer i stigende grad kan blive rammesættende for anden fysiske planlægning, og derfor bør være afdækket så grundigt som mulig.

Udpegningerne i den gældende klimatilpasningsplan-vand 2013 blev foretaget på grundlag af overordnede tilgængelige data sammenholdt med kendte fysiske udfordringer, primært relateret til håndtering af vand i form af nedbør. Kravene til den nye klimatilpasningsplan er højere mht. bredde i indhold, data og dokumentation, og arealmæssigt skal planen dække klimarelaterede udfordringer relateret til oversvømmelse og erosion på hele Bornholm - herunder langs kysten.

Sektorplan og kommuneplantillæg

Klimatilpasningsplanen er en sektorplan, der involverer flere centres fagområder. I henhold til styrelsesvedtægten og kompetencefordelingsplanen vil planen derfor blive behandlet i både NMU, ØEPU og KB. Arbejdet skal resultere i et forslag til ny klimatilpasningsplan samt et forslag til kommuneplantillæg, der indeholder konkrete arealudpegninger med retningslinjer og evt. rammer for disse. Målet er at:

- beskytte mennesker og samfundsmæssige værdier, herunder tekniske forsyningsanlæg, bebyggelse, kultur- og naturværdier m.fl.,
- integrere klimatilpasning i kommunens planlægning og udvikling foruden i kommunens drift og vedligehold af kommunens ejendomme, infrastruktur, anlæg, arealer m.fl.,
- appellere til, at klimatilpasning er et fælles ansvar for kommunen, forsyningselskaber, arealforvaltere, virksomheder, foreninger og borgere, og
- klimatilpasningsplanen kan indgå i den overordnede vision om Bornholm som en grøn og bæredygtig ø.

Forventet indhold

Klimatilpasningsplanen skal bl.a. afklare behovet for planlægning i forhold til at imødekomme følgende faktorer – forventet set i et 10-; 50- og 100-årigt perspektiv:

- 1) Overfladevand
 - a. Hvor ansamling af overfladevand er uønsket.
 - b. Hvor afstrømning af vand med fordel kan ledes og forsinkes på vej mod kysten.
 - c. Håndtering af afstrømning i områder med højtliggende klippe/ begrænset muldrag.
 - d. Muligheder for at lagre overfladevand som ressource for natur og/eller landbrug.
- 2) Grundvand
 - a. Arealer udfordret af en generel forventet grundvandsstigning.
 - b. Afladning af vand fra arealer med flere udfordringer fx både grundvands- og havvandsstigning eller grundvandsstigning i lavning, hvor vand er uønsket.
- 3) Stigende havvand/ kysterosion
 - a. Behov for sikring af bebyggede miljøer.

- b. Behov for sikring af dele af forsyningsnettet som fx overløbsbygværker etc.
- c. Kombinationer af flere faktorer, fx markant forhøjet vandstand i Østersøen og kraftige storme fra forskellige vindretninger, der kan udfordre robustheden af bl.a. havneanlæg.
- d. En generel stillingtagen til, hvor naturlig kysterosion fortsat vurderes at være den bedste langsigtede løsning, og hvor nybyggeri derfor generelt er uønsket.

- 4) Storme og tørke som additive klimaparametre (i f.t. landbrug, naturværdier og folkesundhed).
 - a. Generelle betragtninger der kan være til gavn i den videre planlægning og perspektivering af konkrete klimatilpasningstiltag.

Klimatilpasningsplanen vil blive koordineret tæt med revision af spildevandsplanen. Bl.a. for at sikre, at lokale skybrud kan håndteres uden at kloaksystemet belastes af uvedkommende vand, da det både kan lede til sundhedsmæssige og økonomiske udfordringer.

Forsyningsnettets generelle serviceniveau og koter for rørlægning, dæksler, overløb mv. har også kobling til klimatilpasningsplanen. De to planers interesseoverlap afspejles også i, at Bornholms Energi og Forsyning, iht. forsyningslovgivningen, kan beslutte at finansiere eller medfinansiere private og offentlige klimatilpasningsprojekter, der kan imødekomme klimarelaterede udfordringer med relation til spildevandssystemet.

Proces

Processen startes op internt, med kortlægning, analyser og faglig koordinering, herunder navnlig koordinering med den igangværende opdatering af spildevandsplanen og Bornholms Energi og Forsynings spildevandsafdeling generelt. På baggrund af de indsamlede data, indkaldelse af forslag og idéer og foreløbige udpegninger vil blive indhentet to rådgivertilbud til supplerende risikokortlægning, sårbarhedsanalyser og værdisættelse af afværgeforanstaltninger mv. Politisk ventes en midtvejsstatus i forbindelse med endelig omfang af udgifter til ekstern rådgivning til færdiggørelse af planforslaget. Et forslag til en ny klimatilpasningsplan og et kommuneplantillæg om samme ventes at kunne foreligge til endelig politisk stillingtagen sidst i 2022.

Borgerinddragelse ventes at ske i form af:

- indkaldelse af forslag og idéer i august-september 2021,
- et borgermøde midtvejs i processen primo 2022 og/eller i
- sommeren 2022 i den offentlige høringsperiode på 2 måneder i forbindelse med behandling af forslag til Klimatilpasningsplan 2022 og forslag til kommuneplantillæg vedr. klimatilpasning, forud for en endelig politisk stillingtagen.

Organisering og ejerskab

Projektejer: Centerchef for Regional Udvikling, It og Sekretariat

Ledelsesansvar: Leder af Udvikling og Plan

Projektleder: Medarbejder fra Plan

Projektgruppe: Ledere og medarbejdere fra Plan, Miljø og Natur samt Bornholms Energi og Forsyning.

Klimatilpasningsplanen relaterer til kommunale fagområder i Plan, Miljø, Natur, Havne, Beredskab og Ejendomme og Drift.

Primære ekstern samarbejdspart er Bornholms Energi og Forsyning, men også Bornholm Landbrug og Naturstyrelsen Bornholm m.fl. jordbesiddere ventes inddraget foruden interesseorganisationer, foreninger og borgere generelt.

Leverancer

Kommissoriets arbejde skal munde ud i:

- et forslag til klimatilpasningsplan for Bornholm, der vil indeholde en risikokortlægning, sårbarhedsanalyser og værdisættelse som grundlag for prioritering af eventuelle konkrete afværgeforanstaltninger, og
- et koncentrat af forslaget til klimatilpasningsplan i form af et tillæg til kommuneplan 2021 om klimatilpasning med retningslinjer og rammer for konkrete arealudpegninger samt forslag til afværgeforanstaltninger.

Tidsplan

KLIMATILPASNINGSPPLAN 2022	2021												2022									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
milepæle																						
proces- og tidsplan			x																			
politisk igangsætning			x																			
kortlægning og analyser					x	x																
intern koordinering herunder m. spildevandsplanlægning						x	x	x														
off. indkaldelse af forslag og idéer								x	x													
høringsvar og inddragelse af eksterne parter									x	x												
status + politisk stillingtagen til rådgivervydelse										x												
aftale ekstern rådgiver											x	x										
miljøscreening, rådgivervydelse, borgerinddragelse mv.													x	x	x							
prioritering af indsatser															x	x						
forslag klimatilpasningsplan og kommuneplantillæg																x	x					
politisk behandling Klimaplan-vand 2022 inkl. off. høring																	x		x	x	x	
<i>Tidsplanen for klimatilpasningsplanen er koordineret med opdateringen af spildevandsplanen jf. skemaet herunder.</i>																						
Forventet tidsplan for opdatering af spildevandsplanen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x										
politisk behandling Spildevandsplan 2022 inkl. off. høring											x	x	x	x	x							
Forventet procesperiode klimatilpasningsplan; inkl. høring	x																					
Politisk behandling forslag til ny klimatilpasningsplan																						

Bilag: Kommissorium for Klimatilpasningsplan 2022.

Økonomiske konsekvenser

Afsættelse af et rammebeløb på 500.000 kr. i forbindelse med budgetlægningen for 2022 til finansiering af ekstern rådgivning vil indebære en yderligere ubalance i budget 2022 på 500.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 19: Skal kommunale skove indgå i en kommende naturnationalpark på Bornholm?

Åbent punkt

19 Skal kommunale skove indgå i en kommende naturnationalpark på Bornholm?

01.05.00G01-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	19	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Miljøministeriet arbejder med at udpege nye naturnationalparker i Danmark, hvor beskyttelse af naturen er i fokus. Der er allerede udpeget to naturnationalparker og flere vil følge.

Miljøministeriet har sendt en bekendtgørelse i høring om reglerne for naturnationalparker. Der er i første omgang lagt op til at naturnationalparker kun udpeges på statslige arealer. Imidlertid ligger der også en mulighed for at andre arealer – herunder de kommunalt ejede skove – på sigt kan indgå.

Det skal derfor besluttes, om kommunen skal starte en proces op, hvor muligheder og perspektiverne for, at kommunalt ejede naturarealer kan indgå, afdækkes. Resultaterne af afdækningen vil danne grundlag for en kommende politisk beslutning om, hvorvidt kommunen aktivt skal arbejde for en naturnationalpark på Bornholm, hvor også kommunalt ejede arealer indgår.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- Der iværksættes en proces, hvor muligheder, udfordringer og perspektiver ved, at kommunalt ejede naturarealer indgår i en naturnationalpark på Bornholm, afdækkes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstillingen kan ikke anbefales.

Sagsfremstilling

Naturnationalparker i Danmark - lovforslagets indhold

Miljøministeriet sendte den 15. januar 2021 et lovforslag i høring om etablering og forvaltning af naturnationalparker i Danmark. Hovedformålet med naturnationalparkerne er at styrke natur og biodiversitet ved at give mulighed for etablering af store sammenhængende naturområder, hvor naturen i højere grad end i dag kan udvikle sig på egne præmisser. Det er hensigten, at der i områderne kan udsættes store planteædere med henblik på at skabe en varieret natur og tilstræbe så vidt muligt naturlige økosystemer.

Naturnationalparkerne skal samtidig give mere spændende naturoplevelser og dermed mulighed for mere friluftsliv og øget turisme i de pågældende områder.

Lovforslaget giver miljøministeren mulighed for at meddele tilladelse til etablering af naturnationalparker i større statsejede områder. En tilladelse vil indebære, at det enkelte område forvaltes med natur og biodiversitet som hovedhensyn med henblik på, at naturen i området så vidt muligt skal kunne udvikle sig på egne præmisser. Desuden vil området blive friholdt for skov- og landbrugsproduktion, bortset fra særlige forvaltningstiltag foretaget med natur og biodiversitet som hovedhensyn. Endvidere foreslås, at vandløbskvaliteten i området skal afspejle uberørte forhold med en naturlig afstrømning og dynamik dog under henvisning til, at der kan være andre væsentlige hensyn inden for eller uden for naturnationalparken. Det er hensigten, at der i naturnationalparkerne kan udsættes store planteædere, og lovforslaget giver derfor mulighed for indhegning af naturnationalparkerne.

De to første naturnationalparker i Gribskov og Fussingø er allerede udpeget som følge af en tidligere aftale. I regeringens natur- og biodiversitetspakke er der afsat 888 mio. kr. i perioden 2021-2024 til bl.a. etablering af naturnationalparker. For de afsatte midler vil der ifølge Miljøministeriets skøn kunne etableres 13 nye naturnationalparker.

Lovforslaget gælder kun for statslige arealer, men Miljøministeriet bemærker, at man vil se på mulighederne for på et senere tidspunkt at skabe et retligt grundlag for etablering af naturnationalparker på kommunale og private arealer.

BRKs administrative hørings svar til bekendtgørelsen om naturnationalparker

BRK har den 12. februar 2021 indgivet et administrativt hørings svar til lovforslaget.

Administrationen bemærker heri følgende:

- At BRK vil se frem til en drøftelse og afklaring af, hvorvidt naturnationalparkerne også kan omfatte kommunale og private arealer
- at man bør være opmærksom på, at handicapadgang ikke forringes
- at man bør være opmærksom på, at store permanente hegn ikke i sig selv er pæne og kan give indtryk af "dyrehave" i stedet for "vild natur", samt at de kan være hindrende for vildtets naturlige bevægelighed
- at der kan blive behov for en mere målrettet hegning og afgræsning af lysåbne arealer i naturnationalparkerne for at opretholde naturkvaliteten på arealerne.
- at det bør fremgå mere klart, hvornår der må og skal foretages vedligehold af vandløb i naturnationalparkerne
- at der kan være behov for at fastsætte maksimalt græsningstryk af hensyn til bl.a. tilstanden i vandløb.

Proces for afdækning

Staten ejer store arealer på Bornholm, og det er ikke usandsynligt, at en af de kommende naturnationalparker vil blive udpeget på statens arealer på Bornholm f.eks. i Almindingen. BRK ejer store skovområder, som grænser op til Almindingen. Hvis der skabes mulighed for, at kommunale arealer kan indgå i naturnationalparker, skal BRK derfor tage stilling til, om dele af kommunens arealer skal indgå i en naturnationalpark.

Indholdet i et eventuelt kommende lovforslag om naturnationalparker på kommunal og privat jord kendes ikke endnu. Men hvis der anlægges samme tilgang som på de statsejede arealer, vil det betyde, at området skal friholdes for skovproduktion, og at der formodentlig skal sættes hegn op og udsættes græssende dyr. De muligheder, udfordringer og perspektiver, der er knyttet hertil, kan søges afdækket i en proces med inddragelse af relevante lokale aktører og viden.

Det foreslås derfor, at der igangsættes en proces, hvor muligheder, udfordringer og perspektiver ved, at kommunalt ejede naturarealer indgår i en naturnationalpark på Bornholm, afdækkes. Afdækningen foretages administrativt af Center for Natur, Miljø og Fritid samt Center for Ejendomme og Drift og ved drøftelser i Grønt Dialogforum.

Processen forventes at forløbe i foråret 2021, hvor resultatet af afdækningen kan forelægges politisk i juni 2021. Opgaven håndteres med eksisterende ressourcer i centrene.

Såfremt det politisk besluttet at arbejde videre med naturnationalpark på kommunale arealer, må det forventes at der skal afsættes ekstra ressourcer i det videre forløb.

Da kompetencefordelingsplanen ikke beskriver kompetencen ved naturnationalparker og emnet kan have interesse for hele kommunalbestyrelsen er beslutningen lagt i Kommunalbestyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 20: Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2019

Åbent punkt

20 Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2019

05.01.00S00-0015

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	20	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2019, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) anlægsregnskabet for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2019 godkendes, og
- b) overskuddet på 309.427 kr. overføres til den disponible anlægspulje til vejanlæg i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:
Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. februar 2019 en anlægsbevilling på 9.000.000 kr. til belægningsvedligeholdelse på vejnettet.

Formålet med projektet var vedligeholdelse af vejenes belægninger med afledte udgifter til opstribning.

Prioriteringen af belægningsvedligeholdelsen foretages med baggrund i belægnings-optimeringsystemet Belops.

Entreprisen blev udført i overensstemmelse med udbudsmaterialet – asfaltentreprisen blev udført af NCC for både varme asfaltbelægninger og OB-belægninger.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Vej, park og anlæg, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Samlet forbrug
Asfaltarbejder	8.191.380	364.707	8.556.087
Opstribning	134.486		134.486
I alt	8.325.866	364.707	8.690.573

Beløb i hele kroner	Anlægs- bevilling	Samlet Forbrug	Overskud
I alt	9.000.000	8.690.573	309.427

Overskuddet på 309.427 kr. overføres til den disponible anlægspulje til vejanlæg i forbindelse med sagen om budgetoverførsler fra 2020 til 2021, der forventes at blive godkendt i kommunalbestyrelsen i april 2021.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 21: Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2020

Åbent punkt

21 Anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2020

05.01.00S00-0018

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	21	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2020, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 23. januar 2020.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) anlægsregnskabet for belægningsvedligeholdelse på vejnettet 2020 godkendes, og
- b) underskuddet på 408.892 kr. finansieres af den disponible anlægspulje til vejanlæg i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 23. januar 2020 en anlægsbevilling på 9.200.000 kr. til belægningsvedligeholdelse på vejnettet.

Formålet med projektet var vedligeholdelse af vejenes belægninger med afledte udgifter til opstribning.

Prioriteringen af belægningsvedligeholdelsen foretages med baggrund i belægningsoptimeringssystemet Belops.

Entreprisen blev udført i overensstemmelse med udbudsmaterialet – asfaltentreprisen blev udført af Munck Asfalt, NCC og Jens Møller Gudhjem ApS for de varme asfaltbelægninger og NCC og Dansk Overfladebehandling for OB-belægningerne.

Underskuddet skyldes, at det mod forventning har været nødvendigt at lave nogle tillægsarbejder, der ikke var beskrevet i de indgåede kontrakter.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Vej, park og anlæg, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 23. januar 2020.

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling	Forbrug 2020	Underskud
Asfaltarbejder		8.963.245	
Asfaltarbejder, eget regi		358.070	
Opstribning		287.577	
I alt	9.200.000	9.608.892	-408.892

Underskuddet på 408.892 kr. ønskes finansieret af den disponible anlægspulje til vejanlæg 2021. Overførslen vil ske i forbindelse med sagen om budgetoverførsler fra 2020 til 2021, der forventes at blive godkendt i kommunalbestyrelsen i april 2021.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 22: Anlægsregnskab for ombygning af (Signalhuset) bygning 9 på Østre Skole samt etablering af tilhørende legeplads

Åbent punkt

22 Anlægsregnskab for ombygning af (Signalhuset) bygning 9 på Østre Skole samt etablering af tilhørende legeplads

82.07.00G01-0071

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	22	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget orienteres
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for ombygning af Signalhuset (bygning 9) på Østre Skole samt etablering af tilhørende legeplads, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. marts 2019.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- anlægsregnskabet for ombygning af Signalhuset (bygning 9) på Østre Skole samt etablering af tilhørende legeplads godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:
Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

På kommunalbestyrelsesmødet den 20. december 2018 blev det besluttet, at forlænge den midlertidige satellitløsning i Signalhuset (bygning 9) på Østre Skole. Bygningen, som husede Trinbrættet Rønne Nords satellitbørnehave Signalhuset, skulle udvides til at kunne rumme yderligere 30 børn i en overgangsperiode, indtil de øvrige faser i masterplanen for udvidelse af dagtilbud i Rønne blev afklaret, hvilket er sket på nuværende tidspunkt. Derudover skulle der etableres en legeplads.

Kommunalbestyrelsen meddelte, på baggrund af ovennævnte beslutning, den 28. marts 2019 anlægsbevilling til ombygning af Signalhuset (bygning 9) på Østre Skole samt etablering af tilhørende legeplads, således at bygningen kan rumme i alt 60-65 børnehavebørn.

Der er nogle gældende lovkrav, som skal opfyldes, når bygningen skal kunne huse yderligere 30 børnehavebørn. Dette medfører ombygning og tilpasning af bygningen.

Der er etableret følgende:

- Automatisk brandalarm (ABA-anlæg)
- Ventilation i de rum som inddrages til grupperum
- Etablering af ekstra toiletfaciliteter
- Belysning
- Akustiktilpasninger

Indkøb af ekstra inventar til 30 børnehavebørn:

- Borde og stole
- Garderobeskabe

Etablering af legeplads:

Der er opsat et legetårn som indeholder rutsjebane, gyngesamt svævebane. Ydermere er der etableret faldunderlag for legeredskaberne i henhold til gældende lovgivning. Der er ligeledes etableret en cykelbane.

Ovenstående bygningsmæssige ændringer og indkøb er tilvejebragt ud fra den politiske beslutning om en opnormering af det godkendte børneantal.

Børnehaven har været i drift under tilpasningen med de krævede bygningsmæssige ændringer, og det har fungeret uden de store gener for den daglige drift. Tidsplanen blev fulgt og projektet blev afsluttet til den planlagte tid.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 28. marts 2019.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Forbrug i alt
Ekstern rådgivning	17.130	24.645	41.775
Intern projektstyring	-	18.626	18.626
Håndværkerudgifter	1.214.349	70.000	1.284.349
Inventar	145.252	-	145.252
Legeplads	779.055	11.369	790.424
Øvrige omkostninger	19.852	554	20.407
Forbrug i alt	2.175.638	125.194	2.300.832

Beløb i hele kroner	Anlægs- bevilling	Rådigheds- beløb*	Forbrug i alt	Underskud
Ombygning af bygning 9	1.800.000		1.510.409	
Etablering af legeplads	500.000		790.424	
I alt	2.300.000	2.300.476	2.300.832	- 356

*Beløbet er prisreguleret med 476 kr. i forbindelse med budgetoverførslen fra 2019 til 2020.

Anlægsbevillingen blev finansieret af Center for Børn og Families overførte midler fra 2018 under bevilling 11 Dagpasning.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Supplerende sagsfremstilling

Punkt 23: Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri

Åbent punkt

23 Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri

82.20.00P20-0030

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	23	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget orienteres
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri godkendes, og
- b) underskuddet på 55.459 kr. finansieres af puljen til nye læringsmiljøer på skolerne i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen meddelte den 28. februar 2019 anlægsbevilling til etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Svartingedal Skole - byggeri.

Formålet med projektet på Svartingedal Skole var en opdatering af ventilationen i alle læringsrum for at sikre et godt indeklima, samt en ombygning af fagfløjen, der skaber bedre overblik og sammenhæng mellem rummene og introducerer både læringstrapper og fordybelsesrum-i-rum.

Projektet vedrørende Svartingedal Skole blev udbudt i hovedentreprise via byggeprojekt.dk og licitationsresultatet af 18. januar 2019 viste, at projektet kunne udføres inden for den afsatte ramme, dog med tilretninger i form af konstruktionsløsninger samt materialevalg, som ikke har haft betydning og medført ændringer i forhold til det politiske beslutningsgrundlag.

Den fremlagte udbudstidsplan blev overholdt og de nye læringsmiljøer kunne tages i brug jf. denne tidsplan, så der har ikke være forsinkelser, som har skabt gener for skoledriften i almindelighed.

Byggeudvalget har godkendt det færdige projektsresultat, som efterlever skolens visioner om at skabe nye læringsmiljøer, samt anlægsøkonomien for projektet.

Ombygningen på Svartingedal Skole bestod i at skabe sammenhængende og nytænkende læringsmiljøer i skolens nuværende faglokaler for praktisk og naturfagligt område i bygning 2 i kælderen.

Etablering af tilgængelighed i terræn til bygning 2 i kælder.

Opgradering og forbedring af indeklimaet i undervisningsrum på Svartingedalskolen som helhed.

Projektet omfattede alene udgifter til selve byggeriet, idet udgifter til projektering/rådgivning vedrørende læringsmiljøer og madskoler er afsat under en separat anlægsbevilling.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Der er givet en samlet/fælles anlægsbevilling til projektering af alle skolebyggerierne.

Det er besluttet at anlægsbevillingen til projektering og anlægsbevillingerne til selve byggerierne skal ses i sammenhæng i forhold til økonomien. Et eventuelt overskud på projekteringsbevillingen kan dermed anvendes på byggeribevillingerne og omvendt.

Beløb i hele kroner	Anlægs- bevilling/ råd.beløb	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Samlet forbrug	Under- skud
Håndværkerudgifter		5.818.920	54.300	5.873.220	
Miljøundersøgelse		35.713		35.713	
Entrepriseforsikring		22.966		22.966	
Byggetilladelse		22.010		22.010	
Øvrige udgifter		63.850		63.850	
I alt	5.962.300	5.963.459	54.300	6.017.759	-55.459

Anlægsbevillingen udgør 5.962.300 kr. Projektet er afsluttet og udviser et underskud på 55.459 kr., som skal ses i sammenhæng med de øvrige bevillinger på området.

Underskuddet på 55.459 kr. ønskes finansieret af puljen til nye læringsmiljøer på skolerne. Overførslen vil ske i forbindelse med den samlede budgetoverførselssag, som forelægges kommunalbestyrelsen i april 2021.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 24: Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærskolen - byggeri

Åbent punkt

24 Anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærs skolen - byggeri

82.20.00P20-0030

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	24	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og Skoleudvalget orienteres
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærs skolen - byggeri, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 20. september 2018.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- anlægsregnskabet for etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærs skolen - byggeri godkendes, og
- overskuddet på 276.668 kr. overføres til puljen til nye læringsmiljøer på skolerne i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:
Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen meddelte den 20. september 2018 anlægsbevilling til etablering af pædagogiske læringsmiljøer på Kongeskærs skolen - byggeri.

Byggearbejderne skabte forbindelse mellem undervisningsrummene, forbedret indeklima og der blev etableret fast inventar til undervisningsbrug. I tråd med den politiske beslutning blev der etableret ny rumventilation på hele skolen - bygning 1 - 5.

Ovenstående blev udført og implementeret inden for den afsatte budgetramme samt inden for den fastlagte udbudstidsplan, tilpasset i forhold til skolens driftsmæssige undervisning.

Projektet omfattede alene udgifter til selve byggeriet, idet udgifter til projektering/rådgivning vedrørende læringsmiljøer og madskoler er afsat under en separat anlægsbevilling.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 20. september 2018.

Der er givet en samlet/fælles anlægsbevilling til projektering af alle skolebyggerierne.

Det er besluttet at anlægsbevillingen til projektering og anlægsbevillingerne til selve byggerierne skal ses i sammenhæng i forhold til økonomien. Et eventuelt overskud på projekteringsbevillingen kan dermed anvendes på byggeribevillingerne og omvendt.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2018	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Samlet forbrug
Håndværkerudgifter	3.958.078	2.034.595	170.500	6.163.173
Miljøundersøgelser	27.288			27.288
Entrepriseforsikring	23.885			23.885
Byggetilladelse	18.445	7.310		25.755
Øvrige udgifter	3.189			3.189
I alt	4.030.885	2.041.905	170.500	6.243.289

Beløb i hele kroner	Anlægs- bevilling	Rådigheds- beløb*	Samlet Forbrug	Overskud
I alt	6.470.600	6.519.957	6.243.289	276.668

*Beløbet er prisreguleret med 49.357 kr. i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2018 til 2020.

Overskuddet på 276.668 kr. overføres til puljen til nye læringsmiljøer på skolerne. Overførslen vil ske i forbindelse med den samlede budgetoverførselssag, som forelægges kommunalbestyrelsen i april 2021.

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og Drift under Natur- og Miljøudvalget, men sagen fremlægges også for Børne- og Skoleudvalget.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 25: Anlægsregnskab for reovering af broer og bygværker 2019

Åbent punkt

25 Anlægsregnskab for renovering af broer og bygværker 2019

05.03.06S00-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	25	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskab for renovering af broer og bygværker 2019, idet projektet er afsluttet i regnskab 2020. Anlægsbevillingen er godkendt i kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- a) anlægsregnskabet for renovering af broer og bygværker 2019 godkendes, og
- b) overskuddet på 55.495 kr. overføres til den disponible anlægspulje til vejanlæg i forbindelse med budgetoverførslerne fra 2020 til 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. februar 2019 en anlægsbevilling på 3.800.000 kr. til renovering af broer og bygværker.

Bornholms Regionskommune er ansvarlig for vedligeholdelse af 350 broer og bygværker på det samlede offentlige vejnet. Prioriteringen af brorenoveringen foretages med baggrund i brorenoveringsdatabasesystem Broconsult.

Renoveringen omfattede i 2019 følgende bygværker:

- Bro nr. 1003 – Ndr. Strandvej, Tejn, Underføring af Møllebæk. Betonreparationer på bygværket.
- Bro nr. 1018 – Haslevej, Underføring af Blykobbe Å. Betonreparation af fløje og kantbjælker samt skråningsanlæg.
- Bro nr. 1032 – Hans Thygesensvej. Underføring af Vase Å. Betonreparationer samt sikring af skråningsanlæg.

- Bro nr. 2027 – Vasegårdsvej, Underføring af Læså. Etablering af nyt brodæk og kantbjælker m.v.
- Bro nr. 3052 – Tangvejen, Underføring af vandløb. Udskiftning af eks. underløb.
- Bro nr. 3054 – Dyndebyvej, Underføring af grøft. Understøbning af eks. konstruktion.
- Maling af cykeltræbroer ca. 20 stk.

Anlægsarbejdet er udført af PL-Entreprise A/S, der afgav billigste tilbud på opgaven.

Alle brorenoveringsopgaver er udført som beskrevet ovenfor.

Økonomiske konsekvenser

Center for Ejendomme og Drift, Vej, park og anlæg, har gennemført projektet i overensstemmelse med projektbeskrivelsen og anlægsbevillingen forelagt kommunalbestyrelsen den 28. februar 2019.

Beløb i hele kroner	Forbrug 2019	Forbrug 2020	Samlet forbrug
Projektering	640.589	16.440	657.029
Kontraktarbejder	1.655.036	1.432.440	3.087.476
I alt	2.295.625	1.448.880	3.744.505

Beløb i hele kroner	Anlægsbev./ rådighedsbeløb	Samlet Forbrug	Overskud
I alt	3.800.000	3.744.505	55.495

Overskuddet på 55.495 kr. overføres til den disponible anlægspulje til vejanlæg i forbindelse med sagen om budgetoverførsler fra 2020 til 2021, der forventes at blive godkendt i kommunalbestyrelsen i april 2021.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 26: Anlægsregnskaber for projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19

Bilag

Bilag 1 - Bornholms Cykelveje 2016-19 - Slutrapport

Bilag 2 - Bornholms Cykelveje 2016-19 - Evalueringsrapport

Bilag 3 - Anlægsregnskaber for projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19

Åbent punkt

26 Anlægsregnskaber for projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19

05.01.00S00-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	26	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Godkendelse af anlægsregnskaber for følgende fem anlægsprojekter under Bornholms Cykelveje 2016-19:

- Fortove og enkeltrettede cykelstier på Ndr. Kystvej i Rønne. (Projekt 1)
- Kantbaner fra Døndalen til Gudhjem og fra Aarsdale til Nexø samt fællesstier gennem Gudhjem. (Projekt 3 og 4)
- Forbedringer for cyklister på cykelrute 10 i Listed og Nexø og cykelrute 21 i Aakirkeby. (Projekt 5, 7 og 10)
- Forbedringer af servicebygninger langs nationale og regionale cykelruter. (Projekt 11)
- Projektering, administration og evaluering af Bornholms Cykelveje. (Projekt 12 og 13)

Projekterne er alle afsluttet i regnskab 2020.

Jf. Kasse- og Regnskabsregulativets bilag 5.5.1 skal der for anlægsarbejder med bruttoudgifter over 2 mio. kr. udarbejdes særskilt anlægsregnskab, der forelægges kommunalbestyrelsen.

Samtidig afrapporteres projektet Bornholms Cykelveje 2016-19 som helhed, idet projektet er afsluttet pr. 30. juni 2020 og afrapporteret i efteråret 2020.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- anlægsregnskaberne for de fem projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19 godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Bornholms Cykelveje 2016-19 er et projekt, der er finansieret med 80 pct. fra Transportministeriets Cykelpulje og tager udgangspunkt i det tidligere cykelprojekt under Bornholms Cykelveje 2010-2014.

Projektet er blevet til i et samarbejde med Vejdirektoratet og formålet er at forbedre og løfte de bornholmske cykelveje, så Bornholm fortsat kan være en af Danmarks og Europas foretrukne cykeldestinationer.

Kommunalbestyrelsen har behandlet og godkendt anlægsprojekterne på følgende møder:

Anlægsprojekt	Dato	Formål	Projekt-udgifter	Projekt-indtægter	Netto-udgifter
Beløb i hele kroner					
Fortove og cykelstier på Ndr. Kystvej i Rønne	31. maj 2018	Bevilling	9.900.000	-7.920.000	1.980.000
	20. februar 2020	Ændring	8.900.000	-7.120.000	1.780.000
	28. maj 2020	Konkurs	9.090.000	-7.120.000	1.970.000
Kantbaner Døndalen-Gudhjem og Aarsdale-Nexø	29. juni 2017	Bevilling	22.600.000	-18.080.000	4.520.000
	20. februar 2020	Ændring	24.600.000	-19.680.000	4.920.000
	28. maj 2020	Konkurs	25.070.000	-19.680.000	5.390.000
Listed, Nexø og Aakirkeby	22. september 2016	Bevilling	2.955.000	-2.364.000	591.000
	20. februar 2020	Ændring	2.580.000	-2.064.000	516.000
Servicebygninger	22. september 2016	Bevilling	6.555.000	-5.244.000	1.311.000
	31. januar 2019	Ændring	8.855.000	-7.084.000	1.771.000
Projektering, adm., evaluering	22. september 2016	Bevilling	7.050.000	-5.640.000	1.410.000
	20. februar 2020	Ændring	7.250.000	-5.800.000	1.450.000

Generelt er der to beslutninger, som går på tværs af anlægsprojekterne:

- Kommunalbestyrelsen godkendte den 20. februar 2020 ændringer i form af forhøjelser og nedsættelser af bevillingerne til fire af ovenstående anlægsprojekter. Alle ændringer blev godkendt indenfor Bornholms Cykelveje 2016-19 økonomiske rammer.
- Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. maj 2020 tillægsbevillinger til henholdsvis Ndr. Kystvej i Rønne og Kantbanerne Døndalen-Gudhjem og Aarsdale-Nexø. Tillægsbevillingerne var nødvendige som følge af Futuraes konkurs i april 2020 og blev finansieret af kassebeholdningen. Entrepriserne var sikret via bankgarantier, som efterfølgende er udbetalt, og som ved afslutning af Bornholms Cykelveje 2016-19 tilgår kassebeholdningen.

Afrapportering af projektet Bornholms Cykelveje 2016-19.

Efter afslutningen af projekterne blev der udarbejdet og fremsendt en slutrapportering til Vejdirektoratet. Rapporten, der er vedhæftet som bilag 1 til dagsordenen, indeholder regnskab, oplysninger om trafiktal samt en kort evaluering og beskrivelse af opnået erfaring for hvert enkelt projekt.

Som en del af opgaven blev der afslutningsvis også udarbejdet en evalueringsrapport i forhold til udviklingen i cykeltrafikken på Bornholm 2010-2019, med særlig vægt på perioden 2017-2019. Rapporten er vedhæftet dagsordenen som bilag 2.

Rapporten opsummerer cykeltrafikken og sammenholder data med andre betydende faktorer som vejret, temperatur, tid på året, færgepriser og belysning. Rapporten forholder sig også til om cykeltransporten har karakter af daglig pendling eller cykelturisme. I sammenfatningen er det også angivet, at gennemførelse af cykelvejsprojektet samlet har gavnet cykelturismen,

men det har også været nødvendigt for at bevare Bornholms placering som en attraktiv cykeldestination.

Økonomiske konsekvenser

Center for Natur, Miljø og Fritid, Veje, havne og beredskab har gennemført projekterne i overensstemmelse med projektbeskrivelserne og anlægsbevillingerne forelagt kommunalbestyrelsen.

Nedenfor bliver hvert anlægsregnskab opgjort. Der henvises til Bilag 3 – Anlægsregnskaber for projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19 for udspecificering af de enkelte projekter.

Beløbene er anført i hele kroner.

Fortove og enkeltrettede cykelstier på Ndr. Kystvej i Rønne. (Projekt 1)

	Anlægsbevilling	Samlet forbrug	Balance
Udgifter	9.090.000	8.472.369	617.631
Indtægter	-7.120.000	-6.808.698	-311.302
Nettoudgifter	1.970.000	1.663.672	306.328

Kantbaner fra Døndalen til Gudhjem og fra Aarsdale til Nexø samt fællesstier gennem Gudhjem. (Projekt 3 og 4)

	Anlægsbevilling	Samlet forbrug	Balance
Udgifter	25.070.000	24.941.544	128.456
Indtægter	-19.680.000	-20.021.596	341.596
Nettoudgifter	5.390.000	4.919.948	470.052

Forbedringer for cyklister på cykelrute 10 i Listed og Nexø og cykelrute 21 i Aakirkeby. (Projekt 5, 7 og 10)

	Anlægsbevilling	Samlet forbrug	Balance
Udgifter	2.580.000	2.588.248	-8.248
Indtægter	-2.064.000	-2.069.917	5.917
Nettoudgifter	516.000	518.331	-2.331

Forbedringer af servicebygninger langs nationale og regionale cykelruter. (Projekt 11)

	Anlægsbevilling	Samlet forbrug	Balance
Udgifter	8.855.000	8.750.740	104.260
Indtægter	-7.084.000	-7.030.429	-53.571
Nettoudgifter	1.771.000	1.720.310	50.690

Projektering, administration og evaluering af Bornholms Cykelveje. (Projekt 12 og 13)

	Anlægsbevilling	Samlet forbrug	Balance
Udgifter	7.250.000	7.311.441	-61.441
Indtægter	-5.800.000	-5.850.825	50.825
Nettoudgifter	1.450.000	1.460.616	-10.616

Ud over de ovennævnte anlægsregnskaber afsluttes yderligere et anlægsprojekt (nr. 8), der ikke er omfattet af reglerne for anlægsregnskaber, idet projektets bruttoudgifter er under 2 mio. kr. Samtidig nedlægges den anlægspulje, hvorfra der er givet anlægsbevillinger til projekterne under Bornholms Cykelveje 2016-19.

Samlet overblik over de projekter under Bornholms Cykelveje 2016-19, der afsluttes i regnskab 2020:

Beløb i hele kroner	Anlægsbevilling/rådighedsbeløb			Regnskab			Over-/Underskud
	Udgifter	Tilskud	Netto	Udgifter	Tilskud	Netto	
Anlægspulje*	157.512	-126.010	31.502				31.502
Fortove og cykelstier på Ndr. Kystvej i Rønne	9.090.000	-7.120.000	1.970.000	8.472.369	-6.808.698	1.663.672	306.328
Kantbaner Døn-dalen-Gudhjem og Aarsdale-Nexø	25.070.000	-19.680.000	5.390.000	24.941.544	-20.021.596	4.919.948	470.052
Listed, Nexø og Aakirkeby	2.580.000	-2.064.000	516.000	2.588.248	-2.069.917	518.331	-2.331
Hasle by*	150.000	-120.000	30.000	42.361	-32.153	10.207	19.793
Servicebygninger	8.855.000	-7.084.000	1.771.000	8.750.740	-7.030.429	1.720.310	50.690
Projektering, adm., evaluering	7.250.000	-5.800.000	1.450.000	7.311.441	-5.850.825	1.460.616	-10.616
Overskud i alt							865.418

* Projekter, der er afsluttet i regnskab 2020, men som der ikke er lavet særskilt anlægsregnskab for. I anlægspuljen indgår restbudgetter for de projekter, der afsluttet i løbet af projektperioden.

Anlægsregnskaberne udviser samlet set et overskud på 865.418 kr., som er tilgået kassebeholdningen.

Overskuddet fremkommer primært på grund af den seneste forhøjelse af anlægsbevillingerne til Ndr. Kystvej og Kantbanerne Døndalen-Gudhjem og Aarsdale-Nexø i forbindelse med Futuraes konkurs i april 2020. Som forventet er de ekstraudgifter, der kom som følge af konkursen, blevet dækket af bankgarantierne.

Det skal bemærkes at projekt nr. 2, 6 og 9 er afsluttet før regnskabsår 2020.

Regnskabet for hele projektet Bornholms Cykelveje 2016-19 er revideret i forbindelse med udbetaling af tilskuddet fra Vejdirektoratet.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 27: Medfinansiering af kommunale cykelprojekter i 2021

Bilag

Trafiksikkerhedsplan 2018-2025

Aftaletekst - Cykelpulje

Åbent punkt

27 Medfinansiering af kommunale cykelprojekter i 2021

05.13.01Ø34-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	27	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter.

Resumé

Partierne bag "Aftale om grøn omstilling af vejtransporten af 4.december 2020" er blevet enige om udmøntning af midler til cyklisme. Dels sker der en udmøntning af midler til anlæg af cykelstier langs statsvejene og dels en pulje til kommunale cykelprojekter i 2021.

Der blev ikke i Vejdirektoratet prioriteret midler til anlæg af cykelprojekter langs rute 38, som er den eneste statsvej på Bornholm.

Der imod får kommunerne mulighed for i løbet af maj måned 2021, at søge medfinansiering af kommunale cykelprojekter. Der er stillet en række kriterier op i forhold til hvilke projekter der kan forvente en udmøntning af tilskud. Der forudsættes en kommunal medfinansiering på 50 pct. af anlægsudgiften.

Kommunalbestyrelsen godkendte i maj måned 2019 "Trafiksikkerhedsplan 2018 – 2025" som beskriver visioner og konkrete tiltag i forhold til trafiksikkerheden på Bornholm. Et af projekterne, som er beskrevet i planen er et cykelstiprojekt på Torneværksvej i Rønne fra Rundkørsel til Stadion Nord. Projektet er skitse-mæssigt beregnet til at beløbe sig til 3,5 mio. kr. i 2019-priser. Den kommunale medfinansiering på ca. 1,75 mio. kr. vil kunne finansieres via afsatte midler til "pulje til kommunale cykelprojekter".

Der vil senere i foråret blive lagt en sag op om frigivelse af anlægsbevikling i forbindelse med igangsætning af projektering, udbud og gennemførelse af projekter vedrørende trafiksikkerhedsplanen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- cykelstiprojektet ved Torneværksvej i Rønne gøres til genstand for ansøgning til Vejdirektoratet i forhold til medfinansiering af kommunalt cykelprojekt 2021.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling godkendes.

Sagsfremstilling

Partierne bag "Aftale om grøn omstilling af vejtransporten af 4. december 2020" er nu blevet enige om udmøntning af midler til cyklisme – se bilag. Dels sker der en udmøntning af midler til anlæg af cykelstier langs statsvejene og dels udmøntes en pulje til kommunale cykelprojekter i 2021.

Parterne ønsker at understøtte, at borgerne får adgang til et mere sammenhængende cykelstinet og derved bedre muligheder for at vælge cyklen frem for andre transportformer, så cyklen bliver en mere attraktiv transportform. Med aftalen blev der afsat 30 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til anlæg af cykelstier langs statsvejene. Der er ikke prioriteret midler til anlæg af cykelprojekter langs rute 38, som er den eneste statsvej på Bornholm.

Med aftalen blev der desuden afsat 150 mio. kr. i 2021 til en pulje målrettet kommunale cykelprojekter. Hvis man som kommune er interesseret i at søge puljen på 150 mio. kr. til medfinansiering af kommunale cykelprojekter, så bør man være opmærksom på, at ansøgningsfristen forventes at blive medio maj 2021, og at udmøntningen vil ske til projekter, som i høj grad afspejler følgende kriterier:

- Ny infrastruktur dedikeret til cyklister
- At projektet bidrager til større sikkerhed for cyklister
- At flest muligt får gavn af projektet
- At projektet bidrager til bedre sammenhæng, f.eks. ved at styrke integrationen mellem den kollektive trafik og cykling
- At projektet koordineres med relevante aktører
- Viden- og innovationsprojekter, som f.eks. mindre forsknings- og analyseprojekter

Der forudsættes kommunal medfinansiering på 50 pct. af anlægsudgiften. Det kommunale bidrag skal prioriteres inden for kommunernes anlægsramme. For viden- og innovationsprojekter vil der dog kunne gives op til 100 pct. i tilskud.

Et udkast til bekendtgørelse er ved at blive udarbejdet, og Vejdirektoratet forventer at kunne sende bekendtgørelsen i høring i løbet af marts 2021, og vil arbejde frem mod en ansøgningsfrist i maj 2021, sådan at tilsagn og afslag kan være afklaret inden de kommunale budgetforhandlinger i efteråret 2021.

Ansøgning fra Bornholms Regionskommune

Kommunalbestyrelsen godkendte i maj måned 2019 "Trafiksikkerhedsplan 2018 – 2025" som beskriver visioner og konkrete tiltag i forhold til trafiksikkerheden på Bornholm. I forbindelse med planens godkendelse blev der synliggjort et behov for en samlet investering på 29 mio. kr. i perioden 2019 til 2025, hvilket vil sige ca. 5 mio. kr. pr. år. Dette alene til finansiering af projekterne i prioritet 1. Vejmyndigheden forelægger hvert år Natur- og Miljøudvalget forslag til prioritering af de anlægsarbejder der skal udføres det enkelte år, med henblik på en indstilling til Kommunalbestyrelsen om en anlægsbevilling til de prioriterede arbejder.

I trafiksikkerhedsplanen er der beskrevet flere projekter, som bidrager til større trafiksikkerhed for cyklister. Blandt andet er beskrevet et cykelstiprojekt på Torneværksvej i Rønne fra Rundkørsel til Stadion Nord i rækken af prioritet 1-projekter. Dette projekt er påbegyndt i forhold til skitseprojekteringen, idet projektet påtænkes anbefalet i den kommende prioriteringsdagsorden for anlægsarbejder i 2021. Projektet er skitse-mæssigt beregnet til at beløbe sig til 3.5 mio. kr. i 2019-priser.

Øvrige planlagte projekter i trafiksikkerhedsplanen vurderes ikke fuldt at leve op til de opstillede kriterier for udmøntning af tilskud. Vejmyndigheden anbefaler derfor, at projektet på Torneværksvej gøres til genstand for ansøgning til Vejdirektoratet i forhold til medfinansiering af kommunalt cykelprojekt 2021.

Økonomiske konsekvenser

Projekter med forbindelse til Trafiksikkerhedsplanen 2018-2025 finansieres af den i budget 2020 afsatte pulje til trafiksikkerhedsarbejder 2020-2023 samt af løbende prioriteringer i den årlige anlægspulje til veje og broer.

Der er pt. følgende midler til projekter under trafiksikkerhedsplanen inkl. forventede overførsler fra 2020 til 2021:

Beløb i hele kroner	2021	2022	2023	I alt
Pulje til trafiksikkerhedsarbejder 2020-2023, Budgetforlig 2020	1.853.419	1.018.000	1.018.000	3.889.419
Anlægspulje til veje og broer 2020 og 2021, prioriteret i NMU.	4.250.000			4.250.000
Samlet til trafiksikkerhedsplan	6.103.419	1.018.000	1.018.000	8.139.419

NMU prioriteret hvert år projekter under Trafiksikkerhedsplanen, hvorefter der fremlægges separate sager til politisk behandling for hvert projekt med henblik på meddelelse af bevillinger.

Den kommunale medfinansiering på ca. 1,75 mio. kr. til projektet under "pulje til kommunale cykelprojekter" vil kunne finansieres via ovenstående puljer.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. juni 2020 en anlægsbevilling på 800.000 kr. til analyser og forprojekter til større projekter i Trafiksikkerhedsplanen, herunder cykelstiprojekt på Torneværksvej i Rønne fra Rundkørsel til Stadion Nord. Bevillingen benyttes blandt andet til konsulenter i forbindelse med ansøgningen til "pulje til kommunale cykelprojekter", da der er en række specifikke krav, der skal være opfyldte, for at ansøgningen kan imødekommes.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 28: Budgetoverførsler fra 2020 til 2021

Bilag

Bilag 1, overførsel af rådighedsbeløb til anlæg

Åbent punkt

28 Budgetoverførsler fra 2020 til 2021

00.30.10P19-0032

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	28	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Budgetoverførslerne fra 2020 til 2021 på Natur- og Miljøudvalgets område er opgjort i henhold til reglerne for budgetoverførsler. Samlet set har området et overskud på driften til overførsel på 13,6 mio. kr. Herudover overføres der 88,4 mio. kr. vedrørende anlæg.

Indstilling og beslutning

Direktionen indstiller, at:

- det som en del af den samlede budgetoverførselssag til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgetoverførslerne for drift og anlæg godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Budgetoverførslerne fra 2020 til 2021 er opgjort efter de gældende regler for budget-overførsler.

Reglerne indebærer, at der på den enkelte bevilling automatisk kan overføres overskud op til 5 pct., henholdsvis underskud op til -2 pct., af den overførbare budgetramme i budget 2020. Overskud ud over 5 pct. af budgetrammen overføres som udgangspunkt til kassebeholdningen, mens underskud på mere end 2 pct. også overføres til det efterfølgende års budget.

Centre, der vil overføre mere end 5 pct. overskud, skal begrunde anmodningen. Centre, der har underskud på mere end 2 pct. skal redegøre for årsagen til merforbruget på driften, og for tiltag, der kan nedbringe merforbruget.

For Natur- og Miljøudvalgets område udviser driften et samlet overskud på 13,0 mio. kr. på den overførbare ramme jf. tabellen under økonomiske konsekvenser. Det indstilles at der overføres et overskud på 13,6 mio. kr. efter korrektioner jf. nedenfor.

Regnskabsresultatet for 2020 på de overførbare områder udviser store og stigende overskud, som blandt andet kan skyldes at aktiviteterne har været påvirket af Corona-situationen, men som ikke kan konkretiseres mere præcist end det er gjort i sagen med den endelig Corona-opgørelse for 2020, som var på kommunalbestyrelsens møde den 25. marts 2021

Direktionen har haft resultaterne til drøftelse og fastholder, at de generelle grænser for overførselsadgangen følges i forbindelse med overførslerne til 2021. Udviklingen i driftsudgifterne i

2021 vil blive fulgt nøje med henblik på vurdering af det fremtidige niveau, eventuelle efterslæb og behov på de enkelte områder.

Direktionen forudsætter samtidig, at centrene ikke kan igangsætte vedvarende tiltag for de overførte midler, men at disse alene kan anvendes til engangsudgifter og ikke til varig drift.

Budgetoverførslerne på den enkelte bevillinger er følgende:

51 Beredskab

Bevillingen viser et underskud på -210.000 kr., hvoraf -24.000 kr. ligger ud over rammen for overførsel af underskud på 2 pct. Underskuddet overføres fuldt ud til 2021.

Underskuddet er nedbragt med 342.000 kr. i 2020.

52 Teknik, natur og miljø

Bevillingen viser et samlet overskud på 2.213.000 kr. idet der er et underskud vedrørende skadedyrsbekæmpelse på -990.000 kr. Dette område overføres særskilt, idet det skal balance-re over en årrække. Underskuddet på området er nedbragt med 1,0 mio. kr. i 2020.

For de øvrige områder under bevillingen er der et overskud på 3.203.000 kr., hvoraf 1.952.000 kr. ligger ud over rammen af den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Center for Natur, Miljø og Fritid ønsker hele overskuddet overført til 2021, idet 2,0 mio. kr. vedrører puljen til medfinansiering af naturgenopretning, hvor udmøntning af midler fra 2019 og 2020 har afventet forprojekt for Grøn Bølge. Herudover anvendes overskuddet til indsats-planlægning, vedligeholdelsesplanen for havnene og fortsat implementering af parkeringsstrategier, som enten er lovbundne opgaver eller tidligere politiske beslutninger.

Herudover overføres, som i tidligere år, et mindreforbrug på 595.000 kr. som følge af tids-mæssige forskydninger af projekter på jordforureningsområdet på den ikke-overførbare ramme. Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2020 godkendt, at det konkrete mindreforbrug på projekterne overføres.

Bevilling 53 Vej, park og anlæg

Bevillingen viser et overskud på 14.534.000 kr., som overføres fuldt ud.

Overskuddet vedrørende vintertjeneste udgør 12.348.000 kr. heraf, idet beløbet overføres særskilt til samme område. Dette overskud er steget med 7,4 mio. kr. i 2020.

Der overføres derudover 2.186.000 kr. til 2021 inden for rammen af den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Bevilling 54 Vej og park

Bevillingen viser et underskud på -15.000 kr. som overføres til 2021. Underskuddet er inden for rammen af den automatiske overførselsadgang på 2 pct.

Bevilling 55 Ejendomme og service

Bevillingen viser et overskud på 2.406.000 kr. som overføres til 2021. Overførslen er inden for rammen af den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Bevilling 56 Devika

Bevillingen viser et overskud på 631.000 kr. som overføres til 2021. Overførslen er inden for rammen af den automatiske overførselsadgang på 5 pct.

Bevilling 57 Kollektiv trafik

Bevillingen viser et underskud på -6.549.000 kr. hvoraf -5.464.000 kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang for underskud på 2 pct. Hele underskuddet overføres til 2021. Underskuddet er primært opstået i 2019, hvor der blev iværksat tiltag til nedbringelse af underskuddet. Underskuddet er nedbragt med 0,9 mio. kr. i 2020 og forventes nedbragt yderligere i 2021.

Tabellen herunder viser udviklingen i de overførte midler:

Beløb i 1.000 kr.	Regnskabsresultat 2020	Heraf budget-overførsel fra 2019	Budget-overførsel til 2021	Ændring i overførsel
51 Beredskab	-210	-552	-210	342
52 Teknik, natur og miljø	3.203	2.488	3.203	715
Skadedyr	-990	-1.980	-990	990
53 Veje, parker og anlæg	2.186	2.578	2.186	-392
Vintertjeneste	12.348	4.950	12.348	7.398
54 Vej og park	-15	-792	-15	777
55 Ejendomme og service	2.406	4.160	2.406	-1.754
56 Devika	631	767	631	-136
57 Kollektiv trafik	-6.549	-7.467	-6.549	918
I alt	13.010	4.152	13.010	8.858

Anlæg

På Natur- og Miljøudvalgets område er der en lang række uafsluttede anlægsprojekter, hvor der overføres i alt 88.398.789 kr.

De væsentligste overførsler på vejområdet er ESCO-projektet på gadebelysningen og på bygningsområdet er det etablering af køkkener i dagtilbud, lokaler til hjemmeplejen, brandsikkerhed på plejecentre og puljemidler vedr. administrationsbygninger. Derudover er der en række renoveringsarbejder, som er forsinket i forhold til den afsatte økonomi, herunder de fremrykkede anlægsprojekter fra 2021 til 2020 i forbindelse med Covid-19.

Oversigten over projekterne findes i bilag 1.

Økonomiske konsekvenser

Opgørelsen af budgetoverførslerne til 2021 fremgår nedenfor.

Drift

Der er et samlet nettooverskud på den overførbare bevilling på 13.010.000 kr., idet der er et nettounderskud på -3.536.000 kr. der ligger ud over den automatiske overførselsadgang.

Beløb i 1.000 kr.	Korrigeret resultat 2020	I pct. af budgetrammen	Automatisk overførselsadgang	Beløb ud over 5% og -2%	Anmodning fra centret	Beløb der indstilles overført til 2021	Beløb der ikke overføres
51 Beredskab	-210	-2,3%	-186	-24	-24	-210	0
52 Teknik, natur og miljø	3.203	12,8%	1.251	1.952	1.952	3.203	0
Skadedyr	-990		-990	0	0	-990	0
53 Veje, parker og anlæg	2.186	4,2%	2.186	0	0	2.186	0
Vintertjeneste	12.348		12.348	0	0	12.348	0
54 Vej og park	-15	0,0%	-15	0	0	-15	0
55 Ejendomme og service	2.406	2,8%	2.406	0	0	2.406	0

56 Devika	631	4,2%	631	0	0	631	0
57 Kollektiv trafik	-6.549	-12,1%	-1.085	-5.464	-5.464	-6.549	0
I alt	13.010		16.546	-3.536	-3.536	13.010	0

Det indstilles at hele nettooverskuddet på 13.010.000 kr. overføres. Derudover overføres et overskud på 595.000 kr. på det ikke-overførbare område under bevilling 52, således at der i alt netto genbevilges 13.605.000 kr.

Beløb i 1.000 kr. Overskud = positive beløb	Genbevilling 2021
51 Beredskab	-210
52 Teknik, natur og miljø	3.798
Skadedyr	-990
53 Veje, parker og anlæg	2.186
Vintertjeneste	12.348
54 Vej og park	-15
55 Ejendomme og service	2.406
56 Devika	631
57 Kollektiv trafik	-6.549
I alt	13.605

Anlæg

På anlægssiden overføres 88.398.789 kr. jf. nedenstående tabel, idet de enkelte anlægsprojekter er specificeret i bilag 1.

Område	Overført rådighedsbeløb
Center for Natur, Miljø og Fritid – Veje og havne	6.632.695
Center for Ejendomme og Drift – Vej, park og anlæg	6.891.557
Center for Ejendomme og Drift – Bygninger	65.539.478
Center for Ejendomme og Drift – Ældre-/plejeboliger	9.281.038
Center for Ejendomme og Drift – BAT	54.021
Natur- og Miljøudvalget i alt	88.398.789

Overførslerne vedr. anlæg er steget med 30,5 mio. kr. i forhold til sidste år. Stigningen vedrører bygningsområdet, hvor der i 2020 fx er givet tillægsbevillinger til køkkener i dagtilbud og brandsikkerhed på plejecentre, hvor kun en mindre del af projekterne er gennemført i 2020.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 29: Status på arbejdet med Folkesundhedsstrategien

Bilag

Status på 9 større tværgående indsatser, primo 2021

Centrenes interne handlingsplaner - primo 2021

Åbent punkt

29 Status på arbejdet med Folkesundhedsstrategien

29.09.00P22-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	06-04-2021	29	

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget orienteres

Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget orienteres

Resumé

Folkesundhedsstrategien for Bornholm blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i september 2020. I sagen gives en status for arbejdet med implementering af Folkesundhedsstrategien, herunder en tidsplan for opfølgning og opdatering af strategien.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller at:

- orienteringen tages til efterretning
- orienteringen sendes til Ældreråd, Handicaprådet og Udsatterådet til orientering

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Folkesundhedsstrategien for Bornholm som kommunalbestyrelsen godkendte i september 2020 er den første strategi, som med udgangspunkt i Folkesundhedspolitik for Bornholm beskriver kommunens strategiske prioriteringer for at forbedre bornholmernes sundhed frem til 2023.

Folkesundhedspolitikken for Bornholm har fokus på, at sundhed handler om at trives - både fysisk, socialt og mentalt. På at sundhed er noget, vi løfter i fællesskab, samt på at sundhed afhænger af mange forhold.

I forbindelse med kommunalbestyrelsen godkendelse af Folkesundhedsstrategien blev det besluttet, at der udarbejdes en årlig status arbejdet med Folkesundhedsstrategien til de politiske fagudvalg med fokus på

- de større tværgående indsatser, som kommunalbestyrelsen og de politiske fagudvalg har prioriteret højt i den første strategiperiode
- centrenes arbejde med indsatser/initiativer i forhold til folkesundhedsstrategien
- evt. nye større indsatser og initiativer

For at sikre, at opfølgningen på Folkesundhedsstrategien flugter med arbejdet med kommunens budget vil den første egentlige opfølgning på strategien finde sted primo 2022, således at evt. prioriteringer på området kan indgå i årets budgetprocessen.

Til orientering kan oplyses, at der primo 2021 administrativt er gjort status på de større tværgående indsatser jf. nedenstående ligesom kommunens centre har udarbejdet interne handlingsplaner, som beskriver centrenes arbejde med indsatser/initiativer i forhold til folkesundhedsstrategien i 2021.

Status på arbejdet med de 9 prioriterede tværgående indsatser:

- Mental Sundhed – et fokusområde for alle dele af kommunen
Alle centre i BRK bidrager på hver deres måde med indsatser rettet mod mental sundhed og trivsel jf. centrenes interne handleplaner for 2021.
- Overvægt – med fokus på små børn og familier
Center for Børn og Familie og Center for Sundhed og Forebyggelse arbejder på et tværgående projekt med arbejdstitlen 'Børneliv i balance'. Projektet skal understøtte forebyggelsen af overvægt blandt babyer og små børn og har fokus på at forebygge at børnene udvikler overvægt (da kun 5% har succes med at tabe sig).
- Ensomhed blandt ældre
Der er afsat midler til bekæmpelse af ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre i såvel Center for Ældre som i Center for Sundhed og forebyggelse. I Center for Sundhed og forebyggelse er midlerne anvendt til en styrkelse af de kommunale seniorrådgiveres arbejde i forhold til forebyggende hjemmebesøg. I Center for Ældre anvendes midlerne til udvikling af tilbud/tilbud om besøg til de allermost udsatte borgere, samt til en koordinerende indsats omkring samarbejdet mellem de mange aktører (kommune, foreninger, civilsamfund m.fl.)
- Tidlig indsats – med fokus på de små børn
Projektet De små børns Bornholm har generelt fokus på tidlig indsats og går i 2021 ind i sit andet år. De små børns Bornholm er organiseret i 4 spor: Tidlig opsporing og indsats, Dagtilbud, Myndighed og forebyggelse samt Civilsamfund og lokale netværk. I alle spor er der, i samarbejde med programpartner Socialt Udviklingscenter igangsat indsatser, pilotafprøvninger og udviklingsarbejde sammen med fagprofessionelle, familier og andre aktører.
- Røgfri skoletid
Pr. 1 januar 2021 er det lovpligtigt at grundskoler og ungdomsuddannelser er røgfrie. Det betyder, at eleverne ikke længere må ryge i skoletiden - og det er uanset, hvor eleverne befinder sig og om de går i grundskolen, på gymnasiet eller på en erhvervsskole. Arbejdet med Røgfri skoletid i BRK er forankret i projekt Fælles Folkeskole Bornholm og loven understøtter hermed det kommunale arbejde i BRK med at børn og unge undervises i røgfrie skoler/campus.
- Brug Bornholm

Brug Bornholm er et tværgående samarbejde i BRK forandret i Center for Natur og Fritid for at understøtte Folkesundhedspolitikken. Brug Bornholm har tre hovedaktiviteter: Fælles Vidensdag for hele kommunen samt projekterne "Det Grønne Rum" og "Hold Hjernen Frisk"

- *Fælles aktivitetsdag
I et samarbejde mellem Centrene Sundhed og Forebyggelse, Skole, Børn og Familie samt Natur, Miljø planlægges en fælles aktivitetsdag for børn og unge der kan gennemføres fra 2021. Konceptet vil bygge videre på erfaringer fra bl.a. gennemførte Tour de Kids (cykelløb) i 2019 og vil udover cykling indeholde en række øvrige aktiviteter. Målet er at søsætte et bornholmerprojekt, som tager udgangspunkt i Folkesundhedspolitikken rettet mod børn og unge, hvor sundhed handler om at trives – både fysisk, socialt og mentalt.*

- *Sundhed og trivsel i BRK som arbejdsplads
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget har et mål for 2020 og 2021 om udvikling af en politik for BRK som attraktiv arbejdsplads. Denne politik skal ses i sammenhæng med visionen om, at vi skal være flere bornholmere i 2028.
Som en del af politikken skal der sættes mål for personalerelaterede forhold som fx arbejdsmiljø, rekruttering, fastholdelse, rummelig arbejdsplads, etniske nøgletal, fuldtidsansættelser og ligestilling.*

- *Områdefornyelse - sunde rammer for livet i lokalsamfundet
I Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat arbejder Udvikling og Plan med områdefornyelse på Bornholm og har i 2021 særligt fokus på Nexø og Åkirkeby. I Nexø arbejdes dels på en strategi for sammenhæng mellem den gamle bymidte, havnen og Strandparken og dels på en parkering -og trafikstrategi, som bl.a. skal sikre at Nexø kan håndtere flere biler og ikke bliver omdannet til en stor parkeringsskov, i de mest attraktive byrum, hvor mennesker skal have førsteret. Tilsammen udgør de to strategier en helhedsplan, som i fællesskab ligger op til, at det både er naturligt og langt mere attraktivt, at bevæge sig til fods rundt i bymidten end i bil.
I Åkirkeby lægges lægt på at udvikle møde- og aktivitetssteder, inde såvel som ude til at understøtte fællesskaber - organiserede såvel som uorganiserede og det spontane møde. Målet er også, at naturen og grønne rammer trækkes ind i byen og der skabes nye forbindelser mellem byen og de oplevelsesrige naturområder og kulturlandskaber, som omgiver byen.*

Det skal bemærkes, at der i 2021 endvidere er igangsat et tværgående samarbejde omkring udvikling af tilbud til udsatte Børn og Unge under overskriften 'Børn og unge i misbrug og i mistrivsel'.

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling

Punkt 30: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

30 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0102

Behandling

Natur- og Miljøudvalget

Mødedato

06-04-2021

Åbent punkt

30

Lukket punkt

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller at:

- *Punkt 15 Stop for salg af klippekort i busserne* sendes til høring i Bornholms Ældreråd og Handicaprådet med høringsfrist torsdag den 15. april 2021 kl. 12.00.

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Godkendt.

Punkt 31: Gensidig orientering

Åbent punkt

31 Gensidig orientering

00.01.00P35-0102

Behandling

Natur- og Miljøudvalget

Mødedato

06-04-2021

Åbent punkt

31

Lukket punkt

Gensidig orientering

Natur- og Miljøudvalget den 6. april 2021:

Orientering modtaget.

Punkt 101: Lukket

Punkt 102: Lukket

Punkt 103: Lukket

Punkt 104: Lukket